

PROFESORUL DR. IOAN MITREA LA 80 DE ANI

Pragul ideatic pe care unii dintre semenii noștri speră să-l atingă, îi determină să trăiască într-o continuă efervescentă creatoare. Astfel, în **Memoriale** (1923), Vasile Pârvan, unul dintre cei mai profunzi gânditori de pe meleagurile mioritice, preciza: „Viața omenească e, în generalitatea ei, lipsită de gânduri. Omul comun e prea trudit de munca lui zilnică pentru câștigarea existenței, ca să mai aibă dorința de a se întreba, care e rostul lui în lume. Iar așa-zisul om superior, artist, om de știință, nu-i tare deosebit, în reflexiile sale asupra vieții, de muncitorul ogoarelor ori păstorul turmelor; omul superior e și el în aproape unanimitatea cazurilor, tot un (...) meseriaș – afundat cu totul în specialitatea lui... Ceea ce împinge pe om mereu înainte în viața aceasta, adesea așa de mizerabilă, e plăcerea pe care o vede ori o bănuiește undeva în drumul lui. Odată zărită plăcerea, vai de acela care l-ar împiedica de a ajunge la ea...”.

Vechea școală de arheologie românească – școală față de care, noi, cei mai tineri într-ale domeniului, avem cel puțin un dram de invidie, cât și unul de respect – are un astfel de *meseriaș*. Nu este altcineva decât contemporanul și băcăuanul nostru, doctorul în istorie Ioan Mitrea, ajuns la venerabila vârstă de 80 de ani.

Născut la 4 aprilie 1937, în satul Căciulești, comuna Căciulești (azi comuna Girov), județul Neamț, profesorul Ioan Mitrea poartă pecetea celor născuți „în Moldova de sub poalele muntelui”. De magnificul ținut al Neamțului, de la poalele Muntelui Ceahlău – considerat de mulți „muntele sfânt” al civilizației getice – își leagă destinul numeroase personalități ale spiritualității românești...

Astfel, la Mănăstirea Bistrița, unde-și doarme somnul de veci voievodul Alexandru cel Bun, primul mare gospodar al Moldovei, și-a trăit ultimii ani ai vieții cronicarul Grigore Ureche; la Piatra Neamț s-au născut istoricul V.A. Urechia, istoricul, arheologul și muzeograful Iulian Antonescu, Victor Brauner, pictor, promotor al artei avangardiste și suprarealiste etc., iar la Ghindăoani (acolo unde oastea moldoveană a

înfrânt în anul 1395 trufaşa oaste maghiară), a văzut lumina zilei filosoful Vasile Conta. Tot din această regiune, de la Dobreni, comună situată la cca. 4 km. spre nord de localitatea Căciuleşti, era originară mama lui Vasile Pârvan, iar la Negreşti (Almaş), comuna Dobreni s-a născut istoricul şi scriitorul Dumitru Almaş. La Dochia-Neamţ s-a născut istoricul Ioan Scurtu, la Piatra Neamţ arheologul şi numismatul Virgil Mihăilescu-Bîrliba etc. Tot la Piatra Neamţ îşi au rădăcinile acad. Răzvan Theodorescu şi acad. Florin Constantiniu. Ortodoxismul românesc şi-a aflat aici veritabili sacerdoţi, începând cu călugărul-cărturar Paisie Velicicovschi, care şi-a trăit ultimii ani ai vieţii la mănăstirea Neamţ (unde este de fapt şi înmormântat), episcopul Melchisedec Ştefănescu (născut la Gârcina, lângă Piatra Neamţ), Nicodim (Nicolae Munteanu), născut la Pipirig-Neamţ, intrat în monahism la Mănăstirea Neamţ..., episcop de Huşi, Mitropolit al Moldovei între 1935-1939 şi patriarh al B.O.R. între 1939-1948 şi până la părintele Cleopa sau arhimandritul Ioanichie Bălan, de la Sfânta Mănăstire Sihăstria-Neamţ.

Ioan Mitrea se mândreşte că s-a născut în satul care a dat ţării, în perioada interbelică, doi generali – pe Nicolae Dăscălescu şi Vasile Mitrea (ultimul fiind unchiul său) – precum şi cu faptul că în satul său natal, în vremea copilăriei, cel mai răspândit nume de familie era cel de Mitrea, ca şi în Răşinariile Sibiului, de unde i-au venit strămoşii.

Celor pasionaţi de arheologie le aminteşte întotdeauna că în amonte de satul natal, pe malul stâng al râului Cracău, un fel de *Ozană* a copilăriei sale, la aproximativ doi kilometri, se află vestita staţiune arheologică Frumuşica-Bodeşti, aparţinând culturii eneolitice de tip Cucuteni. Aşezarea a fost cercetată de preotul-arheolog Constantin Matasă, fondator al Muzeului de arheologie din Piatra Neamţ în 1934, de la care, elev fiind, a luat cunoştinţă pentru prima dată de mărturiile străvechi ale civilizaţiei din împrejurimile oraşului Piatra Neamţ.

A urmat cursurile şcolii primare în satul natal, Căciuleşti, iar clasele gimnaziale la Şcoala generală de 7 ani din Girov. După absolvirea Liceului „Petru Rareş” (numit un timp, în vremea comunismului, Şcoala medie nr. 1) din Piatra Neamţ, a urmat, în perioada 1958-1963, cursurile Facultăţii de Istorie-Filosofie, din cadrul Universităţii „Al.I. Cuza” din Iaşi, secţia Istoria românilor. În timpul studenţiei a participat la activitatea Cercului ştiinţific studentesc de Istorie veche, al cărui preşedinte a fost în anii III-V de facultate, având ca îndrumători ştiinţifici pe prof.univ.dr. Mircea Petrescu-Dîmboviţa şi pe regretatul conf.univ.dr. Nicolae Gostar. În vacanţele din anii III şi IV de

facultate a participat la cercetările arheologice de la Bâta-Doamnei, de lângă Piatra Neamț, sub conducerea lui Nicolae Gostar. În grupul de studenți, participanți la aceste cercetări, se afla și colegul și bunul său prieten Silviu Sanie – cunoscut astăzi ca specialist în istoria religiei geto-dacice și a cultelor orientale din Dacia romană. Din anii de facultate i-a fost și îi este, de aproape 6 decenii, prieten foarte bun criticul și istoricul literar Constantin Călin.

Student cu rezultate foarte bune la examene, obținând și bursă republicană în anul V de facultate, a absolvit ca șef de promoție secția mai sus-menționată, fiind numit apoi, prin repartitie guvernamentală, în învățământul superior – la Facultatea de Istorie-Geografie, din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din Iași. În 1964, facultatea la care funcționa a fost transferată la Institutul Pedagogic de 3 ani din Bacău.

Din acel moment, destinul său se leagă, incontestabil, de orașul de pe malurile râului Bistrița. La Bacău a întâlnit un OM CU SUFLET MARE, anume pe Iulian Antonescu, care l-a stimulat atât în activitatea la catedră (au lucrat împreună la Facultatea de Istorie-Geografie), cât și în activitatea de cercetare arheologică, prin colaborări în cadrul Muzeului din Bacău.

Între anii 1963-1975, profesorul Mitrea a realizat o frumoasă și promițătoare carieră universitară care a coincis, aproape în întregime, cu scurta „iluzie” a dezghețului ideologic. Astfel, tânărul universitar parcurge treptele învățământului superior, de la asistent la cea de lector suplinitor și, apoi, prin concurs, la cea de lector titular. În această perioadă a urmat în 1966 un stagiu de specializare, timp de o lună, la Facultatea de Istorie din cadrul Universității București, sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Gheorghe Ștefan și apoi un alt stagiu, tot de o lună, în 1969 sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Ion Nestor. Impunându-se prin competență profesională și științifică, precum și prin spirit organizatoric, a fost desemnat și în funcții de conducere a facultății (prodecan, în anul universitar 1971-1972 și respectiv decan, între anii 1972-1975).

Printre victimele „revoluției culturale”, de model asiatic, inițiată în primii ani ai deceniului al optulea din secolul trecut, s-a aflat și Facultatea de Istorie-Geografie din Bacău – lichidată în anul 1975 în mod abuziv, deși avea un distins corp profesoral și o foarte bună bază materială. Absolvenții acestei facultăți, răspândiți în toată țara, au făcut și fac în continuare cinste învățământului românesc. Majoritatea și-au continuat studiile, pentru a deveni profesori I, în cadrul facultăților de istorie sau geografie de la

Universitățile din Iași și București.

După lichidarea Facultății de Istorie-Geografie din Bacău, timp de un an, Ioan Mitrea a funcționat ca profesor titular la Liceul „George Bacovia” din Bacău. Și-a continuat apoi activitatea timp de aproape un deceniu (1976-1985), la Muzeul Județean de Istorie și Artă din Bacău, o perioadă ca director, între 1976-1982, apoi ca muzeograf principal, între 1982-1985, în perioada directoratului a fost, mai mulți ani, și membru în Comisia Națională de Arheologie, precum și membru în Consiliul Științific al Institutului de Tracologie. A participat din 1969 până în anul 2000 la toate sesiunile anuale de Rapoarte Arheologice, aflându-se deseori alături de prof. Dan G. Teodor sau a altor specialiști la conducerea secției: Epoca post-romană, migrații.

Carierea universitar-muzeistică i-a permis amplificarea preocupărilor de cercetare științifică, începute încă din anii studenției sub competența îndrumare a distinsului prof.univ.dr.doc. Mircea Petrescu-Dîmbovița. Profesorul Mitrea s-a aplecat cu justificată stăruință asupra epocii de formare a poporului român; pasiunea sa pentru această epocă, cu accent pe etapa secolelor VI-X, este ilustrată și de faptul că o temă de seminar, din anul I de facultate, privind Moldova în secolele VI-X, a fost mereu îmbunătățită, fiind prezentată la o sesiune a cercurilor studențești din Universitatea ieșeană (în 1961), apoi ca lucrare de diplomă (în 1963), și în final, ca teză de doctorat (în 1979). Preocuparea pentru *ethos*-ul românesc s-a obiectivat în multitudinea preocupărilor și cercetărilor arheologice, la care a colaborat sau pe care le-a condus, de pe întreg cuprinsul Moldovei (din nord, de la Lozna-Dorohoi și Fundu Herții – județul Botoșani, precum și la Botoșana-Suceava și până în sud, la Câmpineanca și Oreavu – județul Vrancea).

Formarea sa ca specialist în arheologia mileniului I a presupus, la începuturi, participarea pe șantierul de la Lozna-Dorohoi, Mănoaia-Costișa (județul Neamț), Oituz (județul Bacău) și Botoșana (județul Suceava), între anii 1963-1968, alături de consacratul specialist de azi al secolelor V-XI, arheologul Dan Gh. Teodor (prof.univ.dr. la Facultatea de Istorie din Iași și fost director al Institutului de Arheologie din Iași). Din aceleași motive a participat la campaniile din anii 1968 și 1969 de pe Șantierul arheologic de la Bratei-Sibiu, în colectivul condus de prof.univ.dr.doc. Ion Nestor, creatorul școlii de arheologie medievală – care s-a preocupat, cu precădere, de perioada de formare a poporului român.

Pentru a cunoaște cât mai mult din domeniile arheologiei și al istoriei antice, a călătorit, pentru documentare, în Bulgaria, Polonia, Ungaria, Austria, Cehoslovacia, fosta U.R.S.S. (la Moscova, Sankt-Petersburg și Kiev), Italia, Grecia, Turcia, fosta Iugoslavie și Republica Moldova.

Cercetări de durată și de mare amploare a întreprins cercetătorul Ioan Mitrea pe șantierele arheologice de la Izvoare-Bahna și Davideni (județul Neamț), precum și la Bacău-Curtea Domnească, Oncești, Dămieniști și Ștefan cel Mare (toate localități în județul Bacău). Câteva dintre aceste situri au impus, în știința arheologică, ceea ce am putea numi „amprenta” Ioan Mitrea.

Astfel, în așezarea de la Davideni (din secolele V-VIII), investigată sistematic, începând cu anul 1971, timp de peste un sfert de secol, arheologul a descoperit peste 75 de locuințe dintr-un sat datat în epoca formării poporului român – așezarea putând fi considerată, în prezent, cea mai mare așezare din secolele V-VIII cercetată sistematic pe teritoriul est carpatic al României. La Davideni s-au descoperit numeroase dovezi arheologice care probează continuitatea și romanitatea populației autohtone din Moldova în secolele V-VIII. Aici arheologul a găsit și importante piese paleocreștine, între care și o fibulă romano-bizantină, având pe arc incizat chipul lui Hristos, prima de acest fel din nordul Dunării, ca o dovadă de netăgăduit a generalizării creștinismului în spațiul vechii Dacii în secolele V-VI.

La fel de interesantă, prin semnificația sa istorică, este și așezarea cercetată de profesorul Mitrea la Izvoare-Bahna, cu un nivel de locuire din secolele VI-VII, continuat de un nivel din secolele VIII-IX – perioadă în care se afirmă deja civilizația străveche românească, expresie a încheierii procesului de formare a poporului român.

Lui Ioan Mitrea i se datorează și recuperarea mai multor piese arheologice și tezaure. În 1973 a recuperat tezaurul de vase romane imperiale de la Muncelul de Sus (județul Iași), unicat în estul Europei, precum și a tezaurului de denari imperiali de la Măgura-Bacău, descoperit întâmplător în 1976, cuprinzând 2.828 de denari imperiali și două drahme grecești – fiind considerat cel mai mare tezaur de monede romane, descoperit și recuperat, din spațiul est-dacic. Ambele tezaure au fost valorificate științific de Ioan Mitrea, în colaborare cu bunul său prieten dr. Virgil Mihăilescu-Bîrliba, cunoscut arheolog și numismat, cu o bogată activitate științifică în ultima jumătate de secol.

Rezultatele importante furnizate de activitatea de cercetare

arheologică au fost un stimulent pentru înscrierea la doctorat, în 1968, la Universitatea din București, sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Ion Nestor, membru corespondent al Academiei. Tema aleasă, una de largă cuprindere, avea ca obiectiv, în special, „Moldova de sub munte”, intitulându-se: **Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI-IX**. După decesul profesorului I. Nestor în 1974, moment până la care susținuse toate examenele și referatele, elaborând și cea mai mare parte a tezei, s-a transferat pentru finalizarea doctoratului la Institutul de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca, noul conducător științific fiind prof.univ.dr.doc. Kurt Horedt. Susținerea tezei de doctorat a avut loc în ziua de 9 noiembrie 1979, în fața unei Comisii prezidată de acad. Ștefan Pascu, directorul Institutului menționat. Alături de Kurt Horedt, din comisie au mai făcut parte prof.univ.dr.doc. Mircea Petrescu-Dîmbovița, prof.univ.dr. Ștefan Olteanu și prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor (teza de doctorat fiind publicată în 1980).

Prestigiosul titlu științific este onorat de o intensă activitate publicistică. Ioan Mitrea este autor sau coautor a 20 cărți de arheologie, numismatică și istorie; a publicat peste 235 de studii, articole, recenzii și note în țară și străinătate, apărute în reviste de specialitate, și peste 140 de articole de popularizare în reviste periodice de cultură și cotidiane, precum *Ateneu*, *Deșteptarea*, *Vitraliu*, *Monitorul de Bacău*, *Analele Brăilei*, *Ceahlăul – Piatra Neamț*, *Cugetul – Chișinău*, *Asachi – Piatra Neamț*, *Magazin istoric – București* etc. A susținut în țară și străinătate, în cei aproape 60 de ani de activitate în câmpul istoriei, peste 300 de comunicări științifice.

Includerea lucrărilor sale în **Bibliografia istorică a României**, în **Tratatul de Istorie a Românilor**, editat de Academia Română, și în D. Protase, **Fasti Archaeologici Roumanie. Travaux parus entre les années 1980-1990**, Cluj-Napoca, 2011, p. 292-298, i-a asigurat vizibilitatea în comunitatea științifică pe plan național. Multe din lucrările sale, bazate pe cercetările arheologice efectuate vreme de peste 4 decenii sunt citate și în literatura de specialitate din străinătate.

Articolele pe teme de istorie, din revistele de cultură și presa cotidiană, pun în evidență și talentul său de jurnalist. În unele din aceste publicații (de exemplu *Ateneu* și *Sinteze literare-critice-sociale*), a avut, mai mult timp, și rubrici lunare sau săptămânale. Măsura activității sale de cercetare este dată și de participarea la peste 300 de simpozioane, sesiuni și congrese științifice în țară și peste hotare.

Prin cercetările arheologice întreprinse vreme de peste patru decenii, prin valorificarea rezultatelor acestor cercetări în numeroase lucrări de specialitate (a se vedea lista de lucrări anexată la finalul prezentării), Ioan Mitrea a adus contribuții importante la cunoașterea istoriei și civilizației dacilor liberi de la est de Carpați (secolele II-III, prin cercetările de la Dămieniști, Oncești, Borșeni, recuperarea tezaurilor de la Muncelul de Sus și Măgura-Bacău etc.), a culturii Sântana de Mureș (secolele IV-V, prin cercetările de la Mănoaia-Costișa, Bacău-Curtea Domnească, Obârșeni-Vaslui, Cărligi-Filipești etc.), a culturii Costișa-Botoșana-Hansca (secolele V-VII, prin cercetările de la Mănoaia-Costișa, Bacău-Curtea Domnească, Davideni-Neamț, Ștefan cel Mare-Bacău, Izvoare-Bahna și Borșeni, județul Neamț, Oreavu-Vrancea etc.) și a civilizației vechi românești (secolele VIII-X, prin cercetările de la Izvoare-Bahna și Borșeni, județul Neamț, Pârâul Boghii și Oituz-Bacău, Oncești-Bacău, Câmpineanca-Vrancea etc.). A fost expert arheolog și șef al unor șantiere arheologice în perioada 1969-2000.

Cât a lucrat ca muzeograf, a contribuit la organizarea a numeroase expoziții județene, interjudețene, naționale și internaționale – prin care a valorificat muzeistic bogatul patrimoniu arheologic al muzeului băcăuan. În lunile decembrie 1979 și ianuarie 1980, a participat împreună cu regretatul istoric și arheolog Hadrian Daicoviciu la organizarea expoziției *I Dacii. Mostra della civiltà daco-getica in epoca classica*, în capitala Italiei – expoziție care s-a bucurat de un mare succes atât în rândul specialiștilor, cât și al marelui public din Roma sau din alte centre științifice și culturale din Italia.

Colaborator al revistei *Carpica*, încă de la primul număr, apărută în 1968 din inițiativa lui Iulian Antonescu, în anii în care a fost director al Muzeului Județean de Istorie și Artă Bacău, a scos cinci numere din revista menționată (nr. VIII-XII), ca redactor responsabil. Apoi, în calitate de redactor responsabil adjunct, a răspuns, de drept, de tipărirea numerelor XIV, XV și XVI din *Carpica*. Cu mici excepții, a fost și este prezent în sumarul tuturor numerelor revistei emblemă a Muzeului băcăuan.

Așa cum rezultă din lista de lucrări, a publicat studii și articole în numeroase reviste de specialitate, dintre care amintim *Studii și Cercetări de Istorie Veche* (și *Arheologie*), *Dacia*, N.S., *Materiale și Cercetări Arheologice*, *Thraco-Dacica*, *Studii și Articole de Istorie*, *Symposia Thracologica*, *Cronica Cercetărilor Arheologice* – București, *Memoria Antiquitatis* – Piatra Neamț, *Arheologia Moldovei* – Iași, *Crisia* – Oradea,

Pontica – Constanța, *Acta Moldaviae Meridionalis* – Vaslui, *Mousaios* – Buzău, *Studia Antiqua et Archaeologica* – Iași, *Vrancea* – *Studii și Comunicări*, *Suceava* – *Anuarul Muzeului Județean*, *Carpica* – Bacău, *Zargidava* – Bacău etc.

Începând cu anul 1983, profesorul Mitrea a scris mai multe texte, care s-ar putea constitui în „fișe” pentru o istorie a arheologiei românești. Astfel, a conceput și publicat mai multe articole despre viața și opera lui Vasile Pârvan, creatorul școlii moderne de arheologie de la noi (**Etnogeneza românilor în opera lui Vasile Pârvan**, în *Suceava. Anuarul Muzeului Județean*, X, 1983, p. 847-851; **Vasile Pârvan – permanență a spiritualității românești**, în *Cugetul – revistă de istorie și științe umaniste*, 5, Chișinău, 1994, p. 28-33; **Perenitatea ideilor lui Vasile Pârvan privind istoria geto-dacilor și etnogeneza românilor**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, II, Bacău, 2003, p. 13-24; **Vasile Pârvan – inițiatorul programului de cercetare modernă în arheologia românească**, în *Carpica*, XXXV, 2006, p. 5-11); de asemenea, este de remarcat un articol dedicat lui Ion Nestor, demn continuator al lui Vasile Pârvan – căruia profesorul îi este, la rândul său, demn urmaș (anume **Ion Nestor (1905-1974) – creator de școală în arheologia românească**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, IV, Bacău, 2005, p. 25-36). O notă aparte o reprezintă cele câteva medalioane și interviuri, despre și cu mari arheologi, care provin tot de sub mantaua lui Vasile Pârvan (**Academicianul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 90 de ani**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, IV, Bacău, 2005, p. 13-20; **Interviu cu Acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița**, în *Ateneu – revistă de cultură*, nr. 5, mai 2006, p. 12-13; **Prof.univ.dr. Dumitru Protase la 80 de ani**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, V, Bacău, 2006, p. 30-38; **Ioan Mitrea în dialog cu Dumitru Protase**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, V, Bacău, 2006, p. 39-49; **Iulian Antonescu deschizător de drumuri în muzeografia și arheologia băcăuană**, în *Carpica*, XXXVI, 2007, p. 209-294; **Prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor la 75 de ani**, în *Zargidava*, VII, 2008, p. 5-14; **Prof.univ.dr. Victor Spinei la 65 de ani**, în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 7-18; **In memoriam Alexandru Artimon**, în *Arheologia Moldovei*, XXXII, 2009, p. 431-433). I. Mitrea are un cult deosebit față de înaintașul său în arheologia și muzeografia băcăuană, regretatul Iulian Antonescu. Conduce de la înființare Fundația „Iulian Antonescu”. A realizat, cu distinși colababoratori, câteva volume despre viața și activitatea lui Iulian Antonescu. Numai în 2016, la împlinirea a 25 de ani de la trecerea în

eternitate a lui Iulian Antonescu, a publicat 6 articole, despre distinsul său înaintaş în *Deşteptarea, Ateneu, Zargidava, Carpica, Vitraliu şi Museum*.

Cum am menţionat mai sus, este autor sau coautor a 20 de cărţi, dintre care evidenţiem: **Tezaurul de la Măgura** (în colaborare cu dr. Virgil Mihăilescu-Bârliba), Biblioteca Carpicae, I, Bacău, 1977, 80 de pagini text şi 26 de planşe; **Regiunea Centrală a Moldovei dintre Carpaţi şi Siret în secolele VI-IX e.n.**, editată de Muzeul Judeţean de Istorie şi Artă Bacău, în 1980, **Bacău – reşedinţă voievodală** (în colaborare cu dr. Al. Artimon), Bacău, 1996, 151 p.; **Aşezarea din sec. VI-IX de la Izvoare-Bahna**, Piatra-Neamţ, Editura Nona, 1998, 173 p.; **Comunităţi săteşti de la est de Carpaţi în epoca migraţiilor. Aşezarea din secolul V-VIII de la Davideni**, Piatra-Neamţ, Editura „Constantin Matasă”, 2001, 400 p.; **Membrii Academiei Române din judeţul Bacău**, Editura Vicovia, Bacău, 2008, 192 p. (coautor); **Studii şi evocări despre Iulian Antonescu**, Editura Corgal Press, Bacău, 2008, 157 p. (editor şi coautor); **Membrii Academiei Române din judeţul Neamţ**, Editura Constantin Matasă, Piatra Neamţ, 2009, 199 p. (coautor); **În descendenţa lui Pârvan**, Editura Babel, Bacău, 2012, 340 p, şi **Din arheologia şi istoria Moldovei în primul mileniu creştin**, Bacău, Editura Babel, 2012, 276 p. sau **Aşezarea medievală timpurie de la Ştefan cel Mare-Gutinaş, judeţul Bacău**, Editura Magic Print, Oneşti, 2015, 172 p.

În anii cât a lucrat în învăţământul superior a antrenat studenţii în activitatea de cercetare ştiinţifică. A fost îndrumător ştiinţific al Cercului de Istorie veche, a atras prin dăruirea sa studenţii la cercetările arheologice de pe şantierele de la Bacău-Curtea Domnească, Izvoare-Bahna şi Davideni-Neamţ. Studenţii îndrumaţi de universitarul Mitrea au obţinut menţiuni şi premii la Sesiunile naţionale studenţeşti de comunicări ştiinţifice organizate în acea vreme.

De la 1 septembrie 1985, în condiţiile în care „autofinanţarea” la muzeu devenise insuportabilă şi umilitoare, profesorul Mitrea revine la catedra de la Liceul „George Bacovia” (azi Colegiul Naţional „Ferdinand I”) din Bacău, unde a funcţionat până în vara anului 2006. Măiestria sa pedagogică se reflectă în numeroasele premii obţinute de elevii al căror dascăl a fost – prin concursurile şcolare, la fazele judeţene şi naţionale ale Olimpiadei de istorie. La faza naţională din 1993, o elevă de-a sa – Ioana Boca, azi dr. în istorie – a obţinut premiul I pe ţară la nivelul clasei a XII-a. Era pentru prima dată când un elev din judeţul Bacău obţinea acest mare

premiu național la disciplina istorie.

Ioan Mitrea a condus mai mulți ani și activitatea Cercului științific „Nicolae Iorga” din liceu, în care au activat numeroși elevi, iar după 1989 a reluat tradiția anuarului liceului din perioada interbelică. În calitate de coordonator a realizat patru numere din seria nouă a *Anuarului Liceului „George Bacovia”* (azi *Colegiul Național „Ferdinand I”*), respectiv nr. I în 1992, nr. II în 1995, nr. III în 1997 și nr. IV în 2005 – publicație bine primită de elevi și profesori. În anul 1997, la sărbătorirea a 130 de ani de la înființarea Gimnaziului Clasic și a 100 de ani de învățământ liceal în prestigioasa instituție de azi a Colegiului Național „Ferdinand I”, s-a îngrijit de apariția unui *Buletin Științific* al profesorilor. Din păcate, în anii următori nu a mai apărut *Buletinul Științific* și câțiva ani nici *Anuarul*.

Profesorul Mitrea a condus timp de mai mulți ani, ca metodist, catedra de istorie a profesorilor din municipiul Bacău și, peste 40 de ani, a fost președintele Filialei Bacău a Societății de Științe Istorice din România (din 2011 fiind președinte de onoare). În aceste din urmă calități, a împărtășit, cu generozitate și bunăvoință, din propria sa experiență colegilor mai tineri. Din inițiativa istoricului Mitrea – ca președinte al Filialei Bacău a S.S.I. și a regretatului prof.univ.dr. Traian Cantemir, președintele Societății de Științe Filologice – filiala Bacău, în anul 1973 a apărut volumul *Comunicări de Istorie și Filologie*. Împreună cu prof. Traian Cantemir și prof. D. Alistar a scos și câteva numere din *Studii și Cercetări Științifice (Seria Istorie-Filologie)*, pe anii 1972-1974, publicație a Institutului Pedagogic din Bacău. Profesorul Mitrea a contribuit la înființarea, în martie 2000, a Fundației Cultural-Științifice „Iulian Antonescu”, al cărui președinte executiv este și în prezent. În această calitate a militat pentru păstrarea memoriei și valorificarea moștenirii științifice a arheologului, istoricului, muzeografului și, în general, a omului de cultură care a fost regretatul Iulian Antonescu, ctitorul Muzeului de arheologie și istorie din Bacău, dar și a întregii rețele muzeistice din județ. De asemenea, a inițiat și coordonat apariția revistei de istorie *Zargidava*, al cărui redactor responsabil este, și din care au apărut, până acum, cincisprezece numere (în anii 2002-2016).

În întreaga perioadă de după anul 1975, an în care s-a desființat Facultatea de Istorie-Geografie din Bacău, Ioan Mitrea a continuat să activeze și în învățământul superior, în calitate de cadru didactic asociat, la Institutul de învățământ superior din Bacău (devenit după 1989

Universitatea Bacău), la Universitatea „Spiru Haret” – Filiala Bacău, Universitatea „Mihai Eminescu” – Filiala Bacău etc.

OMUL Ioan Mitrea a transgresat condiția de dascăl, impunându-se în lumea științifică din domeniul istoriei și, în special, din cel al arheologiei românești. Prin pasiune și perseverență, el a depășit așa-numitul „complex al provincialului”, aducând prin aceasta o probă în sprijinul afirmației că „actul de cultură nu cunoaște limite”. Lucrările sale științifice au fost și sunt apreciate, fiind citate în monografii și tratate de specialitate, atât din țară, cât și din străinătate (în Republica Moldova, Ucraina, Rusia, Bulgaria, Polonia, Germania, Italia, S.U.A. etc.). Continuator al lui Iulian Antonescu, în munca stăruitoare de a asigura Bacăului o dimensiune culturală ascendentă, prof.dr. Ioan Mitrea a dovedit că este în cel mai înalt grad un om al cetății fiind succesiv, și în parte concomitent, președinte al Filialei Bacău a Societății de Științe Istorice din România vreme de peste 40 de ani, între anii 1970-2011, iar din 2011 Președinte de Onoare al filialei amintite; Președinte al Filialei Bacău a Uniunii Vatra Românească, membru în colectivul de redacție al mai multor reviste precum: **Carpica**, fondator și redactor-șef al revistei de istorie **Zargidava**, de la apariția acestei publicații în 2002 până azi, la numărul XVI, pe 2017; Membru de Onoare al Institutului de Arheologie din Iași, al Academiei Române (din 2007); Membru de Onoare al Consiliului Profesorat al Colegiului Național „Ferdinand I” din Bacău (2007); Membru al Diviziei de Istoria Științei a Academiei Române (din 2009); Cetățean de Onoare al comunei natale Girov-Neamț (din 2006) și al Municipiului Bacău (din 2008).

Pentru rezultatele muncii sale la catedră precum și în planul cercetării științifice a fost distins cu numeroase diplome, medalii și decorații naționale. Între altele subliniem că în anul 1987, prin Ordinul numărul 7700 al Ministerului Educației și Învățământului, a fost distins cu titlul de „Profesor evidențiat”. Prin Decretul prezidențial numărul 525, din 1 Decembrie 2000, privind conferirea unor decorații naționale personalului din subordinea Ministerului Educației Naționale, cu prilejul Zilei Naționale a României, prof.dr. Ioan Mitrea a fost distins cu **Ordinul Național Pentru Merit în grad de Cavaler** (cf. *Monitorului Oficial*, nr. 673 din 18 decembrie 2000, Anexa 3d, poziția nr. 34), fiind singurul profesor din învățământul băcăuan care a fost decorat prin decretul menționat.

A fost distins cu **Premiul „A.D. Xenopol”** al Societății de Științe Istorice din România (în anul 2002) și **Premiul „Eudoxiu Hurmuzaki”** al

Academiei Române (în anul 2003) – cele două premii fiindu-i acordate pentru lucrarea **Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor. Așezarea din sec. V-VIII de la Davideni**, tipărită în 2001. În 2003 a fost distins cu Premiul pe 2002 al revistei *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, la Secțiunea ISTORIE, „pentru deosebita activitate științifică în domeniul istoriei și arheologiei”. Este inclus în *The Contemporary Who's Who*, ediția 2003-2004. În 2007 i s-a acordat **Premiul „Gh.I. Brătianu”**, iar în 2008 **Premiul „A.D. Xenopol”** al Societății de Științe Istorice din România pentru editarea revistei *Zargidava*.

Vom încheia cu un alt citat din aceeași operă a lui V. Pârvan: „.... sufletul nostru se multiplică prin fiecare gând de-o zi pe care-l prindem în zborul lui spre neant și îl fixăm, ca pe o piatră de monument, în opera noastră unică, în gândul nostru unic... Marea noutate, marea creare, e iubirea aceasta continuă, neobosită, pentru gândul unic. El culege gândurile fiecărei zile, le cioplește după nevoia marii opere în care le închide, și, prinzându-le acolo cu însăși viața, cu însăși iubirea noastră, el crează o viață nouă, biruitoare a timpului, din viața noastră cea veche și roasă de timp...”.

Sperăm că Profesorul nostru, al băcăuanilor, nu trăiește, încă, senzația că se află la o intersecție de drumuri și nu știe încotro se îndreptă, în timp ce viața se scurge nepăsătoare pe lângă Domnia Sa. Avem credința că Ioan Mitrea, Omul Cetății, își va păstra și în următorii ani natura Sa reflexivă, va aprofunda continuu actul de cunoaștere, și, în același timp, își va releva, în plan cognitiv și spiritual, capacitatea de a construi ideatic.

LA MULȚI ANI, ONORABILE DOMN' PROFESOR!!!...

Dimitrie-Ovidiu Boldur

Prof. dr. IOAN MITREA – Lista de lucrări publicate**I. Cărți**

1. **Tezaurul de la Măgura**, Bibliotheca Carpicae, I, Bacău, 1977, 80 p. text + XXVI planșe (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
2. **Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI-IX e.n.**, în *Carpica*, XII, 1980, p. 55-190 și separat, același text, Bacău, 1980, 136 p.
3. **Bacău – monografie**, București, Editura Sport-Turism, 1980, 280 p. (coautor la capitolul Istorie – partea privind istoria străveche, veche și medievală).
4. **Bacău reședință voievodală**, Bacău, 1996, 100 p. text + 51 fig. (în colaborare cu Al. Artimon).
5. **Județul Bacău – monografie**, Bacău, 1996 (coautor pentru partea privind istoria străveche și veche).
6. **Așezarea din secolele VI-IX de la Izvoare-Bahna. Realități arheologice și concluzii istorice**, Piatra Neamț, Editura Nona, 1998, 173 p.
7. **Bahna-Neamț, străveche așezare de răzeși**, București, Editura Diacon Coresi, 1999, 168 p. (în colaborare cu Jean Ciută).
8. **Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor. Așezarea de la Davideni din secolele V-VIII**, Piatra Neamț, Editura Constantin Matasă, 2001, 400 p.
9. **Iulian Antonescu spirit universal**, Vaslui, Editura Cutia Pandorei, 2001, 256 p. (coordonare și redactare împreună cu Eugenia Antonescu și Marcel Drăgotescu).
10. **Ștefan cel Mare și Sfânt în memoria băcăuanilor**, Bacău, Editura Conexiuni, 2004, 272 p. (coautor; coordonator al lucrării cu Al. Artimon).
11. **Statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare și Sfânt**, Bacău, 2004, 18 p.; ibidem, ediția a II-a, revizuită și adăugită, Bacău, Editura Conexiuni, 2006, 20 p.
12. **Enciclopedia județului Bacău**, coordonator Emilian Drehuță, Bacău, Editura Agora, 2007 (autor a peste 50 de „voci”); idem, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Bacău, Editura Agora, 2008 (autor a 72 de „voci”).
13. **Iulian Antonescu – 70 de ani de la naștere**, Bacău, Editura Corgal Press, 2007, 154 p., coordonatori: Eugenia Antonescu, Ioan Mitrea (coautor).
14. **Târgu-Jiu 600**, coordonator dr. Gheorghe Nichifor, Târgu-Jiu, Editura Măiastra, 2007 (coautor).
15. **Membrii Academiei Române din județul Bacău**, Bacău, Editura Vicovia, 2008, 192 p. (coautor).
16. **Studii și evocări despre Iulian Antonescu**, Bacău, Editura Corgal Press, 2008, 157 p. (editor și coautor).
17. **Membrii Academiei Române din județul Neamț**, Piatra Neamț, Editura Constantin Matasă, 2009, 199 p. (coautor).
18. **În descendența lui Pârvan**, Editura Babel, Bacău, 2012, 340 p.
19. **Din arheologia și istoria Moldovei în primul mileniu creștin**, Bacău, Editura Babel, 2012, 276 p.
20. **Așezarea medievală timpurie de la Ștefan cel Mare-Gutinaș, județul Bacău**, Onești, Editura Magic Print, 2015, 172 p.

II. Articole, studii și rapoarte arheologice

1. Cercetări arheologice în așezarea prefeudală de la Lozna-Dorohoi, în *Arheologia Moldovei*, IV, 1966, p. 279-292 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor).
2. Descoperiri prefeudale din regiunea central-estică a Carpaților Orientali și din zona de contact cu Podișul Moldovei, în *Carpica*, I, 1968, p. 249-260.
3. Cercetările arheologice de la Mănoaia-Costișa și contribuția lor la cunoașterea culturii materiale locale din sec. V-VI e.n. din Moldova, în *Carpica*, I, 1968, p. 233-248 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor și V. Căpitanu).
4. Date referitoare la populația autohtonă de la răsărit de Carpați în sec. V-VI e.n., în *Studii și articole de istorie*, XIV, 1969, p. 185-193.
5. Un pumnal scitic descoperit la Ghindăoani (com. Bălățești, jud. Neamț), în *SCIV*, t. 20, 1969, 3, p. 453-456.
6. Necropola din sec. al IV-lea e.n. de la Obârșeni-Voinești, în *Carpica*, II, 1969, p. 219-232.
7. Descoperirile arheologice de la Oituz (jud. Bacău), în *Carpica*, II, 1969, p. 309-324 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor și C. Buzdugan).
8. Un sceptru din piatră descoperit la Voinești (jud. Vaslui), în *Memoria Antiquitatis*, I, 1969, p. 311-317.
9. O descoperire din Hallstattul târziu în nordul Colinelor Tutovei (jud. Vaslui), în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1970, p. 210-217.
10. Contribuții la cunoașterea populației locale dintre Carpați și Siret în sec. V-VI e.n., în *Memoria Antiquitatis*, II, 1970, p. 345-369.
11. Un nou depozit monetar antic descoperit lângă Zimnicea, în *Memoria Antiquitatis*, II, 1970, p. 491-498 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliaba).
12. Un akinakes descoperit la Nănești (com. Parincea, jud. Bacău), în *SCIV*, t. 22, 1971, 3, p. 491-494.
13. Depozitul de bronzuri de la Heleșteni, în *Memoria Antiquitatis*, III, 1971, p. 183-192.
14. Descoperiri prefeudale la Curtea domnească – Bacău, în *Carpica*, IV, 1971, p. 225-252 (în colaborare cu Al. Artimon).
15. Așezarea prefeudală de la Oncești (jud. Bacău), în *Carpica*, IV, 1971, p. 271-286.
16. Cercetări arheologice în nordul colinelor Tutovei, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 131-148.
17. Un nou tezaur de tetradrahme thasiene și podoabe dacice de argint descoperit în Moldova, în *SCIV*, t. 23, 1972, 3, p. 641-646.
18. Contribuții la cunoașterea culturii Dridu din regiunea dintre Carpați și Siret a Moldovei, în *Carpica*, V, 1972, p. 115-132.
19. Contribuția cercetărilor arheologice de la Curtea domnească din Bacău și Davideni-Neamț, la cunoașterea epocii secolelor VI-VII e.n. din Moldova, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 5-22.
20. Cercetări arheologice în așezările prefeudale de la Berești-Bistrița și Izvoare-Bahna, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 33-46.
21. Câteva fibule romano-bizantine descoperite în Moldova, în *SCIV*, t. 24, 1973, 4, p. 663-666.
22. Principalele rezultate ale cercetărilor din anii 1947-1972, privind situația din

- Moldova în epoca formării poporului român, în *Comunicări de istorie și filologie*, Bacău, 1973, p. 47-59.
23. Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna, în *Carpica*, VI, 1973-1974, p. 55-76.
24. Cercetări arheologice în așezarea de la Câmpineanca, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1974, p. 61-86 (în colaborare cu Victor Nămoșanu).
25. Concepția lui Dimitrie Cantemir despre romanitatea, continuitatea și unitatea poporului român, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1974, p. 7-14.
26. Noi descoperiri arheologice din Moldova aparținând culturii Dridu, în *Crisia*, IV, 1974, p. 73-87.
27. Un mormânt sarmatic descoperit la Ghermănești, jud. Vaslui, în *Carpica*, VII, 1975, p. 59-62.
28. Tezaurul de denari romani imperial descoperit la Hertioana de Jos (com. Traian, jud. Bacău), în *Carpica*, VII, 1975, p. 15-29 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
29. Săpăturile de salvare din așezarea prefeudală de la Lespezi-Homocea, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 183-190.
30. Depozitul de bronzuri de la Rozavlea (jud. Maramureș), în *SCIV*, t. 27, 1976, 4, p. 537-548 (în colaborare cu Carol Kacso).
31. Așezarea medievală din secolele XIV-XV de la Curtea domnească – Bacău, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 191-224 (în colaborare cu Al. Artimon).
32. Teritoriul de formare al poporului român, vatră a luptei seculare pentru unitate și independență, în *Carpica*, IX, 1977, p. 35-39.
33. Tezaurul de vase romane de la Muncelul de Sus, în *Carpica*, X, 1978, p. 163-177 + 7 planșe (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
34. Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna (II). Contribuții la arheologia epocii de formare a poporului român, în *Carpica*, X, 1978, p. 205-252.
35. Cercetări arheologice privind secolele IV-XI în județul Vrancea, în *Vrancea – Studii și Comunicări*, I, 1978, p. 45-80.
36. Le trésor de vases romains de Muncelul de Sus, în *Dacia*, N.S., XXII, 1978, p. 201-212 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
37. Elemente și influențe bizantine în regiunea subcarpatică a Moldovei, în secolele VI-IX, în *SCIVA*, t. 30, 1979, 2, p. 145-162.
38. Un tezaur monetar din secolele XV-XVI, descoperit la Budești-Plopana, jud. Bacău, în *Carpica*, XI, 1979, p. 231-246 (în colaborare cu Al. Artimon).
39. Dovezi ale prezenței creștinismului în secolul al VI-lea în Moldova, în *MMS*, 55, 1979, 3-6, p. 400-403.
40. Descoperiri arheologice din secolul al IV-lea în comuna Dămieniști, jud. Bacău, în *Carpica*, XI, 1979, p. 171-180.
41. Șantierul arheologic Izvoare-Bahna, în *Materiale și cercetări arheologice*, XIV, Tulcea, 1980, p. 432-449.
42. Dovezi arheologice privind prelucrarea metalelor în secolele VI-IX, în regiunea subcarpatică a Moldovei, în *SCICP*, 2, Sibiu, 1981, p. 13-18.
43. Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din așezarea de la Davideni (sec. V-VII e.n.), în *Memoria Antiquitatis* (1971-1976), VI-VIII, 1981, p. 65-92.
44. Necropola carpică de Dămieniști, jud. Bacău, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 45-79.
45. Al V-lea Simpozion Național de Tracologie, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 315-331.

46. Etnogeneza românilor în opera lui Vasile Pârvan, în *Suceava*, X, 1983, p. 847-851.
47. Sceptrul de piatră de la Mogoșești-Siret, județul Iași, în *Carpica*, XV, 1983, p. 71-95 (în colaborare cu Ann Dodd-Oprîșescu).
48. Contribuția noilor cercetări arheologice la cunoașterea situației istorice din Moldova în epoca încheierii etnogenezei românilor, în *Studii și comunicări științifice (Științe umaniste)*, Bacău, 1983, p. 97-102.
49. Două morminte din secolele VI-V î.e.n., descoperite la Mileștii de Sus, jud. Bacău, în *Studia antiqua et archaeologica*, I, Iași, 1983, p. 59-64.
50. Le sceptre de pierre de Mogoșești-Siret, dép. d'Iași, Roumanie. Problèmes d'origine et de datation, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, 1-2, p. 5-11 (în colaborare cu Ann Dodd-Oprîșescu).
51. Deux tombes des VIe-Ve siècles de a.n.è. découvertes à Mileștii de Sus, département de Bacău, în *Carpica*, XV, 1983, p. 117-124.
52. Descoperirile geto-dacice din sec. I î.e.n. – I e.n. de la Florești, jud. Bacău, în *Carpica*, XV, 1983, p. 131-136.
53. Rezultatele cercetărilor arheologice din așezarea de la Izvoare-Bahna (secolele VI-IX e.n.), în *Materiale și cercetări arheologice*, Brașov, 1981, XV, București, 1983, p. 429-434.
54. Cercetările arheologice de la Pârâul Boghii-Pârgărești, în *Carpica*, XV, 1983, p. 153-162.
55. La începutul sec. III stipendii romane pentru dacii liberi, în *Magazin istoric*, nr. 2, 1983, p. 13 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
56. Milenii de locuire în vatra orașului Bacău și împrejurimilor, până la prima mențiune documentară a localității, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 23-50.
57. Unele considerații privind originea, cronologia și semnificația etno-culturală a cuțitelor cu volute descoperite pe teritoriul României, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 85-94.
58. Remarcabile rezultate ale cercetărilor arheologice în ultimele două decenii privind etnogeneza și continuitatea românilor la est de Carpați, în *Carpica*, XVII, 1985, p. 17-26.
59. Încă o necropolă daco-carpică descoperită pe teritoriul comunei Oncești, jud. Bacău, în *Carpica*, XVII, 1985, p. 81-92.
60. Cercetări arheologice în așezarea din secolele II-V e.n. de la Cârliști, com. Filipești, jud. Bacău, în *Materiale și cercetări arheologice*, XVI (Vaslui, 1982), București, 1986, p. 135-144.
61. Contribuția cercetărilor arheologice de la Ștefan cel Mare, jud. Bacău la cunoașterea epocii sec. V-VII din Moldova, în *Symposia Thracologica*, IV, Oradea, 1986, p. 121-122.
62. Elemente comune în cultura materială și spirituală din spațiul est-carpatic și sud-estul Transilvaniei în secolele VI-IX, expresie a unității etnice de pe ambele versante ale Carpaților, în *Symposia Thracologica*, 5, Miercurea Ciuc, 1987, p. 103-104.
63. Ignorarea și mistificare realităților arheologice din secolele IV-IX, din spațiul est-carpatic al României, premise ale unor false concluzii istorice, în *Studii și comunicări științifice (Științe umaniste)*, Bacău, 1987, p. 369-374.
64. Așezarea din sec. V-VII de la Ștefan cel Mare, jud. Bacău, în *Carpica*, XVIII-XIX (1986-1987), p. 215-250 (în colaborare cu C. Eminovici și V. Momanu).

65. O fibulă digitată descoperită la Negulești, jud. Bacău, în *Carpica*, XVIII-XIX (1986-1987), p. 261-264.
66. Contribuția cercetărilor arheologice din județul Neamț, privind secolele IV-X, la cunoașterea originii și continuității românilor, în *Symposia Thracologica*, VI, Piatra Neamț, 1988, p. 185-186.
67. Un complex funerar descoperit în necropola carpică de la Dămieniști, jud. Bacău, în *SCIVA*, 39, 1988, 4, p. 369-381.
68. Découvertes archéologiques de facture slave dans les établissements de la Moldavie Centrale aux VIe-VIIe siècles, în vol. Trudi V Mejdunarodnogo Kongressa arheologov-slavistov, t. 4, Kiev, 1988, p. 161-165 (lucrările celui de-al V-lea Congres internațional de arheologie slavă, Kiev, 18-25 septembrie 1985).
69. Unitatea culturii materiale și spirituale din spațiul carpato-danubiano-pontic în secolele VI-VII – fundament al unității etno-culturale vechi românești, în *Symposia Thracologica*, 7, Tulcea, 1989, p. 416-417.
70. Noi contribuții arheologice la cunoașterea istoriei și civilizației dacilor liberi de la est de Carpați în sec. II-III, în *Carpica*, XX, 1989, p. 149-192.
71. Estimări paleodemografice privind spațiul est-carpatic al României în sec. VI-X, în *Carpica*, XX, 1989, p. 315-338.
72. Sceptre din epoca bronzului descoperite la Voinești, jud. Vaslui, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, IX-XI, 1987-1989, Vaslui, 1989, p. 27-32.
73. Noi date privind civilizația dacilor liberi la est de Carpați în lumina cercetărilor arheologice din județul Bacău, în *Symposia Thracologica*, VIII, Satu Mare, 1990, p. 194-195.
74. Rădăcinile Marii Unirii din 1918, în *Carpica*, XXI, 1990, p. 95-102.
75. Realități arheologice și etnoculturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII, în *Lucrările conferinței interuniversitare*, organizată la Chișinău, de Universitatea de stat din Republica Moldova în zilele de 27-30 XI 1991, p. 54-57.
76. Elemente de cultură materială și spirituală din regiunea central-sud-vestică a Moldovei și sud-estul Transilvaniei în secolele VI-X, expresie a unității etnice pe ambele versante ale Carpaților, în *Vrancea – Studii și Comunicări*, VIII-X, Focșani, 1991, p. 81-108.
77. Noi descoperiri arheologice în așezarea din secolele V-VII e.n. de la Davideni, jud. Neamț, în *Memoria Antiquitatis*, XVIII, 1992, p. 203-232.
78. Al XI-lea simpozion național de tracologie, în *Memoria Antiquitatis*, XVIII, 1992, p. 299-306.
79. Realități arheologice și etno-culturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII, în *Carpica*, XXIII, 1992, p. 209-222.
80. Realități arheologice și etno-culturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII, în *Anuarul Liceului „George Bacovia” – Bacău*, 1992, p. 101-110.
81. Din nou despre tezaurul de la Sîmburești (jud. Olt), în *BSNR*, 80-85 (1986-1991), 134-139, 1992, p. 75-87 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
82. Imaginea vieții rurale din secolele VI-VII d.H. în spațiul carpato-nistean, pe baza cercetărilor arheologice de la Davideni, în vol. Al XII-lea Simpozion național de istorie și retrologie agrară a României, Deva, 1992, p. 237-238.
83. Așezările de la Cârligi-Filipești (sec. IV-V e.n.) și Izvoare-Bahna (sec. VIII-IX e.n.), în *Materiale și Cercetări Arheologice*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 335-346.
84. Așezarea din secolele V-VII de la Davideni, jud. Neamț. Cercetările arheologice

din anii 1988-1991, în *Memoria Antiquitatis*, XIX, 1994, p. 279-332.

85. Locul și rolul îndeletnicirilor agricole în viața comunităților autohtone din spațiul carpato-nistrean în secolele VI-X, în vol. Al XIV-lea Simpozion Național de istorie și retrologie agrară a României, Bacău, 1994, p. 23-24.

86. Davideni – un sat din epoca etnogenezei românilor, în *Anuarul Liceului „George Bacovia” – Bacău*, Seria nouă, II, Bacău, 1995, p. 95-108.

87. Fibule descoperite în așezarea de la Davideni-Neamț (sec. V-VII d.H.), în *Memoria Antiquitatis*, XX, 1995, p. 123-132.

88. Elemente slave în cultura secolelor VIII-X din spațiul carpato-danubiano-pontic. Cuțitele cu volute și semnificația lor, în vol. *Din istoria Europei romane*, Oradea, 1995, p. 295-300.

89. Deux fibules “digitées” trouvées le site de Davideni, dép. de Neamț (VIe-VIIe siècles), în *Dacia*, N.S., XXXVIII-XXXIX, 1994-1995, p. 445-447.

90. Davideni – așezarea din secolele V-VII, în *Cronica cercetărilor arheologice – campania 1995*, Brăila, 1996, p. 37-38.

91. Comunități creștine din secolele V-VII în regiunea subcarpatică a Moldovei, în *Pontica*, XXXVIII-XXXIX, 1995-1996, p. 227-231.

92. Oncești – necropola din secolele II-III d.Hr., în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 63-64.

93. Dămieniști – necropola din sec. III d.Hr., în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 28-30.

94. Șantierul arheologic Borșeni, în *Cronica cercetărilor arheologice – campania 1996*, București, 1997, p. 5-6 (în colaborare cu Gh. Dumitroaia și Elena Ciubotaru).

95. Davideni – așezarea din secolele V-VII, în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 30-31.

96. Davideni – așezarea din secolele V-VII, în *Cronica cercetărilor arheologice – campania 1996*, București, 1997, p. 16-17.

97. Cercetările arheologice de la Borșeni-Neamț, în *Memoria Antiquitatis*, XXI, 1997, p. 131-193 (în colaborare cu Gh. Dumitroaia și Elena Ciubotaru).

98. Autohtoni și slavi în secolele VI-VII în așezarea de la Davideni, în *Carpica*, XXVI/1, 1997, p. 174-194.

99. Iulian Antonescu – universitarul, în vol. *Iulian Antonescu – o viață dăruită istoriei și muzeografiei*, București, Editura Orion, 1997, p. 47-50.

100. De când începe istoria românilor?, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, XV-XX/1, 1993-1998, p. 7-11.

101. L’habitat médiéval ancien de Davideni-Neamț. Précisions chronologiques et considérations ethno-culturelles, în *Studia antiqua et archaeologica*, VII, 2000, p. 439-454.

102. Secolul al VI-lea în istoria creștinismului la est de Carpați. Date arheologice și concluzii istorice, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 27-38.

103. Începuturile și generalizarea creștinismului în spațiul carpato-nistrean, în *Cronica Episcopiei Hușilor*, VI, Huși, 2000, p. 139-162.

104. Noi date privind creștinismul în Moldova în secolul al VI-lea, în *Cronica Episcopiei Hușilor*, VI, Huși, 2000, p. 329-342.

105. Considerații asupra sceptorilor tronconice din piatră descoperite pe teritoriul României, în *Suceava*, XXVI-XXVIII, 1999-2001, p. 159-171 (în colaborare cu Emil Ursu).

106. **Considerații privind etnicitatea și spiritualitatea la est de Carpați în secolul al VI-lea pe baza surselor arheologice**, în vol. **Adevărul omeneste posibil pentru rânduirea binelui**, dedicat Profesorului Sever Dumitrașcu, Oradea, 2001, p. 299-306.
107. **Cel mai vechi portret al lui Hristos din spațiul est-carpatic al vechii Dacii**, în *Mousaios*, VI, Buzău, 2001, p. 61-64.
108. **Iulian Antonescu – reprezentant de frunte al istoriografiei și muzeologiei românești**, în *Carpica*, XXXI, 2002, p. 7-12.
109. **Romanitate și creștinism în secolele V-VI în lumea satelor din spațiul carpato-nistrean**, în *Zargidava*, I, 2002, p. 17-44.
110. **Iulian Antonescu și arheologia românească**, în vol. **Iulian Antonescu și dreptul la neuitare**, București, Editura Maiko, 2002, p. 91-98.
111. **Perenitatea ideilor lui Vasile Pârvan privind istoria geto-dacilor și etnogeneza românilor**, în *Zargidava*, II, 2003, p. 13-24.
112. **V. Pârvan – un militant al cauzei naționale împlinite la 1918**, în *Carpica*, XXXII, 2003, p. 173-178.
113. **Generalul Vasile Mitrea autor de manuale pentru învățământul militar**, în *Buletinul Muzeului Militar Național*, I, nr. 2, București, 2003, p. 371-376.
114. **Ștefan cel Mare în memoria băcăuanilor**, în *Zargidava*, III, 2004, p. 24-56.
115. **Ion Nestor (1905-1974) creator de școală în arheologia românească**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 25-36.
116. **Academicianul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 90 de ani**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 13-20.
117. **Prof.univ.dr. docent Vladimir Hanga la 85 de ani**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 21-24 (coautor cu Ioana Mitrea)
118. **Observații privind sfârșitul culturii Sântana de Mureș și începuturile culturii Costișa-Botoșana-Hansca în stadiul actual al cercetărilor arheologice**, în *Carpica*, XXXIV, 2005, p. 131-142.
119. **Valori ale civilizației romane în lumea dacilor liberi din regiunile est-carpaticе**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 37-50.
120. **Prof.univ.dr. Dumitru Protase la 80 de ani**, în *Zargidava*, V, 2006, p. 30-38.
121. **Vasile Pârvan – inițiatorul programului de cercetare modernă în arheologia românească**, în *Carpica*, XXXV, 2006, p. 5-11.
122. **Contribuția cercetărilor arheologice de la Bârlad-Valea Seacă, la cunoașterea culturii Sântana de Mureș**, în *Acta Musei Tutovensis*, II, 2007, p. 7-11.
123. **Cercetări arheologice ale Muzeului din Bacău privind epoca secolelor II-X**, în *Carpica*, XXXVI, 2007, p. 128-145.
124. **Iulian Antonescu deschizător de drumuri în muzeografia și arheologia băcăuană**, în *Carpica*, XXXVI, 2007, p. 209-294.
125. **Vasile Pârvan. O mare personalitate a culturii române**, în *Mousaios*, XII, Buzău, 2007, p. 189-192.
126. **Daco-romanitatea și românitatea în opera lui V. Pârvan**, în *Zargidava*, VII, Bacău, 2008, p. 33-39.
127. **Prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor la 75 de ani**, în *Zargidava*, VII, 2008, p. 5-14.
128. **Bacău 600. De la sat la oraș la confluența Bistriței cu Siretul**, în *Carpica*, XXXVII, Bacău, 2008, p. 12-22.

129. Generalii Nicolae Dăscălescu și Vasile Mitrea – consăteni, colegi de generație, carieră militară și destin, în *Buletinul Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”*, nr. 6, 2008, p. 253-261.
130. Prof.univ.dr. Victor Spinei la 65 de ani, în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 7-18.
131. V. Pârvan – căuzaș al realizării și consolidării Marii Uniri, în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 114-121.
132. In Memoriam Alexandru Artimon, în *Arheologia Moldovei*, XXXII, 2009, p. 431-433.
133. Generalii N. Dăscălescu și V. Mitrea – 125 de ani de la naștere, în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 158-171.
134. In Honorem: Academicianul Alexandru Zub la 75 de ani, în *Carpica*, XXXVIII, 2009, p. 400-412.
135. Dacian-Romanity and The Romanians in V. Pârvan's Works, în *Studia Antiqua et Medievalia. Miscellanea*, in honorem annos LXXV peragentis Professoris Dan Gh. Teodor oblata, Edit Dan Aparaschivei, București, Editura Academiei Române, 2009, p. 311-318.
136. The First Christian Communitates from the Central Area of Moldavia, în vol. *The Christian Mission on the Romanian Territory during the First Centuries of the Church*, Constanța, 2009, p.133-144.
137. O venerabilă aniversare în arheologia românească: Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 95 de ani, în *Zargidava*, IX, 2010, p. 7-10.
138. Importanța cercetărilor în arheositiurile din Valea Budureasca-Prahova, pentru încadrarea cronologică și atribuirea etno-culturală a realităților arheologice de la est de Carpați (sec. V-VII), în *Zargidava*, IX, 2010, p. 43-52.
139. Răzvan Theodoreescu-istoric al artei medievale românești în context sud-est european, în *Carpica*, XXXIX, 2010, p. 11-18.
140. Profesorul Ioan Scurtu la 70 de ani!, în *Memoria Antiquitatis*, XXVII, 2011, p. 7-36.
141. In Honorem: Magistrul Ioan Scurtu la 70 de ani, în *Zargidava*, X, 2011, p. 7-16.
142. Iulian Antonescu-20 de ani de postumitate, în *Zargidava*, X, 2011, p. 159-173.
143. Observații privind începutul, sfârșitul și etapele de evoluție ale culturii Costișă-Botoșana-Hansca (sec. V-VII), în *Acta Musei Tutovensensis*, VI, 2011, p. 130-135.
144. In Memoriam: Profesorul Liviu Mărghită, în *Studii și comunicări/Divizia de Istoria Științei*, vol. IV/2011, p. 415-419; idem, în *Carpica*, XL, 2011, p. 355-358.
145. Elemente de viață protourbană și urbană în vatra orașului Bacău și împrejurimilor până la jumătatea secolului al XV-lea, în vol. *Conferința națională de antropologie urbană*, ed. a-II-a, Roman, 8-9 octombrie 2010, Roman, Editura Mușatinia, 2011, p. 12-18.
146. Dumitru Zaharia și „localismul creator”, în vol. *Profesioniștii noștri; Dumitru Zaharia la 85 de ani*, Sfântu Gheorghe, 2011, p. 51-53.
147. Vasile Pârvan – 130 de ani de la naștere. Perenitatea modelului pârvanian, în *Carpica*, XLI, 2012, p. 9-15.
148. Iulian Antonescu (1932-1991). Un spirit ales al culturii românești, în *Carpica*, XLI, 2012, p. 16-22.
149. In Memoriam Ioan Murariu (1937-2011), în *Carpica*, XLI, 2012, p. 425-428.
150. Comunitatea rurală creștină din secolele V-VI de la Davideni-Neamț, în *Zargidava*, XII, 2013, p. 76-87.

151. **Dan Gh. Teodor** – luminător al „mileniului întunecat”, în *Carpica*, XLII, 2013, p. 13-24.
152. **Vasile Pârvan** – 130 de ani de la naștere, în *Noema*, sub egida Academiei Române, vol. XII, 2013, p. 353-360.
153. The Christians rural community of the 5 the – 7 the centuries of Davideni – Neamț, în *Semper Fidelis*. In Honorem Magistri Mircea Ignat, Suceava, 2013, p. 371-381.
154. Din drama generalilor armatei regale române. Studiu de caz: Generalul Nicolae Dăscălescu, în volumul Muzeul Național „Regele Ferdinand I” . 90 de ani în slujba istoriografiei și muzeografiei militare 1923-2013, București, Ed. Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”, 2013, p. 444-457.
155. **Vladimir Hanga** (21 oct. 1920-16 iunie 2013), în *Carpica*, XLII, 2013, p. 587-592.
156. Conexiuni între decăderea și sfârșitul târgului medieval Trotuș și apariția orașului Târgu Ocna, în *Zargidava*, XIII, 2014, p. 43-51.
157. Mărturii arheologice provenite din două așezări ale dacilor liberi, aflate în zona subcarpatică a Neamțului, în *Cercetări Istorice*, S.N., 33, 2014, p. 43-55 (coautor).
158. In Memoriam. Ne-a părăsit patriarhul arheologiei românești – Acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița, în *Zargidava*, XIII, 2014, p. 278-283.
159. Octogenarul Vasile Ursachi – un model de pasiune și profesionalism, în vol. *Miscellanea Historica et Archeologica în onorem Vasile Ursachi octogenari*, Brăila, Editura Istros, 2015, p. 21-25.
160. **Vilică Munteanu** – un bun profesionist, cu deosebit talent managerial, în vol. *Profesiunii noastre 20*. Vilică Munteanu la 65 de ani, Onești, Editura Magic Print, 2015, p. 136-138.
161. Centenarul nașterii magistrului Mircea Petrescu-Dîmbovița, creator de școală arheologică, în *Carpica*, XLIV, 2015, p. 431-440.
162. Centenarul nașterii remarcabilului medievist Alexandru Andronic, în *Carpica*, XLIV, 2015, p. 441-450.
163. Academicianul Dumitru Protase – nonagenar, în *Zargidava*, XV, 2016, p. 7-16.
164. În amintirea lui Iulian Antonescu, în *Zargidava*, XV, 2016, p. 339-344.
165. Iulian Antonescu – fondator al muzeografiei și arheologiei băcăuane, în *Carpica*, XLV, 2016, p.431-438.
166. In memoriam. Dr. Gheorghe Dumitroaia (23 aprilie 1949-6 aprilie 2016), în *Carpica*, XLV, 2016, p. 439-456.

III. Recenzii, note bibliografice și prefețe

1. D. Onciul, *Scrieri istorice*, I-II, București, 1968 (ediția Aurelian Sacerdoțianu), în *Ceahlăul*, Piatra Neamț, nr. 193, din 30 octombrie 1968, p. 6.
2. Mihail Macrea, *Viața în Dacia romană*, București, 1969, în *Ateneu*, Anul 6, nr. 10, octombrie, 1969, p. 15.
3. Radu Popa, *Țara Maramureșului în veacul al XIV-lea*, București, 1970, în *Ateneu*, Anul 8, nr. 1, ianuarie 1971, p. 15.
4. E.A. Rikman, I.A. Rafailovici, I.G. Hâncu, *Ocerki istorii culturii Moldaviei (II-XIV vv)*, Chișinău, Editura Știința, 1971, în *Carpica*, V, 1972, p. 288-291 (în colaborare cu Al. Andronic).
5. Al. Zub, **Vasile Pârvan** – efigia cărturarului, Iași, Editura Junimea, 1974, în *Ateneu*,

Anul 12, nr. 2, iunie, 1975, p. 15.

6. M. Petrescu-Dîmbovița, **Depozitele de bronzuri din România**, București, 1977, în *Ateneu*, Anul 14, nr. 4, decembrie, 1977, p. 15.

7. Eugenia Zaharia, **Populația românească în Transilvania în secolele VII-VIII**, București, 1977, în *Ateneu*, Anul 15, nr. 1, martie, 1978, p. 15.

8. Paul Mackendric, **Pietrele dacilor vorbesc**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978, în *Steagul Roșu*, Bacău, din 2 septembrie 1978, p. 7.

9. Dan Gh. Teodor, **Teritoriul est-carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, Iași, Editura Junimea, 1978, în *Scînteia*, nr. 11319, din 12 ianuarie 1979, p. 4.

10. Dan Gh. Teodor, **Teritoriul est-carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, Iași, Editura Junimea, 1978, în *Carpica*, XI, 1979, p. 327-329.

11. Mioara Turcu, **Geto-dacii din Câmpia Munteniei**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, în *Carpica*, XI, 1979, p. 341-344.

12. Nicolae Stoicescu, **Continuitatea românilor**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980, în *Ateneu*, Anul 18, nr. 148, 1981, p. 15.

13. Silviu Sanie, **Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei (sec. II î.e.n. – III e.n.)**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Ateneu*, Anul 18, nr. 148, 1981, p. 15.

14. Ioan Glodariu, **Așezări dacice și daco-romane la Slimnic. Contribuții la continuitatea dacilor în Dacia romană**, București, Editura Academiei, 1981, în *Ateneu*, Anul 19, nr. 149, 1982, p. 13.

15. Dan Gh. Teodor, **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Scînteia*, nr. 12402, din 8 iulie 1982, p. 4.

16. Victor Spinei, **Moldova în secolele XI-XIV**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, în *Scînteia*, nr. 12517, din 20 noiembrie 1982, p. 4.

17. Dan Gh. Teodor, **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 347-350.

18. Victor Spinei, **Moldova în secolele XI-XIV**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 351-356.

19. Ștefan Pascu, **Ce este Transilvania? Civilizația transilvană în cadrul civilizației românești**, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983, în *Steagul Roșu*, Bacău, din 5 noiembrie 1983, p. 3.

20. V. Pârvan, **Getica. O protoistorie a Daciei**, București, Editura Meridiane, 1982 (ediție Radu Florescu), în *Ateneu*, Anul 20, nr. 3 martie 1983, p. 11.

21. Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, **De la statul geto-dac la statul român unitar**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983, în *Ateneu*, Anul 20, nr. 168, 1983, p. 8.

22. Al. Zub, **Pe urmele lui Vasile Pârvan**, București, Editura Sport-Turism, 1983, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 225-228.

23. I.H. Crișan, **Spiritualitatea geto-dacilor**, București, Editura Albatros, 1986, în *Ateneu*, Anul 23, nr. 204, 1986, p. 4.

24. Dan Gh. Teodor, **Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V-VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava**, București, Editura Academiei, 1984, și **Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI-XI e.n. de la Dodești-**

Vaslui, Iași, Editura Junimea, 1984, în *Arheologia Moldovei*, XI, 1987, p. 282-284.

25. Dan Gh. Teodor, **Creștinismul la est de Carpați de la origini și până în secolul al XIV-lea**, Iași, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 1991, în *Memoria Antiquitatis*, XVIII, 1992, p. 339-341; idem, în *Ateneu*, anul 29, nr. 3, martie, 1992, p. 5.

26. **Al XI-lea simpozion național de tracologie**, în *Memoria Antiquitatis*, XVIII, 1992, p. 299-306.

27. Al. Zub, **În orizontul istoriei**, Iași, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 165, din 30 septembrie 1994, p. 5 și 7.

28. Corneliu Stoica, **Istoria orașului Târgu Ocna din cele mai vechi timpuri până la 1918**, Tg. Ocna, 1995, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 185, din 17 februarie 1995, p. 8.

29. **Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României**, vol. I (A-C), coordonator C. Preda, București, Editura Enciclopedică, București, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 92, din 7 aprilie 1995, p. 8.

30. Gheorghe Postică, **Românii din codrii Moldovei în evul mediu timpuriu**, Chișinău, Editura Universitas, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 195, din 28 aprilie 1995, p. 8.

31. Emilian Popescu, **Christianitas Daco-Romana. Florilegium Studiorum**, București, Editura Academiei, 1995, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 21, din 26 mai 1995, p. 8.

32. Valeriu Sârbu, **Dava getică de la Grădiștea**, Brăila, Editura Istros, 1996, în *Ateneu*, Anul 35, nr. 322, 1996, p. 5.

33. D. Protase, **Orizonturi daco-romane**, Cluj-Napoca, Editura Carpatica, 1995, în *Monitorul de Bacău*, nr. 185, din 28 mai 1996, p. 6A.

34. Vasile Ursachi, **Zargidava. Cetatea dacică de la Brad**, Bibliotheca Thracologica, X, București, 1995, în *Ateneu*, Anul 33, nr. 1 (314), 1996, p. 5.

35. Georges Duby, **Anul 1000**, Iași, Editura Polirom, 1996, în *Ateneu*, Anul 33, nr. 11 (326), noiembrie 1996, p. 5.

36. Dan Gh. Teodor, **Meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV-XI d.Hr.**, Iași, Editura Helios, 1996, în *Memoria Antiquitatis*, XXI, 1997, p. 496-498; idem, în *Ateneu*, Anul 34, nr. 8, august 1997, p. 5.

37. Nelu Zugravu, **Geneza creștinismului popular al românilor**, Bibliotheca Thracologica, XVIII, București, 1997, în *Carpica*, XXVII, 1998, p. 311-314.

38. **Ștefan Pascu (1914-1998)** (necrolog), în *Carpica*, XXVII, 1998, p. 315-319.

39. Eugen-Marius Constantinescu, **Memoria pământului dintre Carpați și Dunăre. Nord-estul Munteniei în veacurile IV-XI d.Hr.**, București, Editura Fiat Lux, 1999, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 323-328.

40. Mircea Ignat, **Dacii liberi din Moldova. Contribuții arheologice. Necropolele de la Podeni și Zvorâștea**, Iași, Editura Helios, 1999, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 329-330.

41. Ștefan Olteanu, **Societatea carpato-danubiano-pontică în secolele IV-XI. Structuri demo-economice și social-politice**, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1997, în *Memoria Antiquitatis*, XXII, 2001, p. 563-564.

42. Iulian Antonescu, **Libertății în societatea romană a secolelor I-II**, Constanța, Editura Ex Ponto, 2000, 80 p., în *Carpica*, XXX, 2001, p. 241-242.

43. C. Prangati, **Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț**, Piatra Neamț,

1999, în *Ateneu*, Anul 37, nr. 2, februarie 2000, p. 13.

44. D. Protase, **Autohtonii în Dacia**, vol. II. **Dacia postromană până la slavi**, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2000, 388 p., în *Carpica*, XXX, 2001, p. 243-246.

45. Ioan Murariu, **Istoria satelor Cristinești, Dămileni și Dragalina (Județul Botoșani)**, Bacău, Editura Plumb, 2001, 220 p. + 23 p. ilustrații, în *Carpica*, XXX, 2001, p. 247-248.

46. Prefață la monografia: Nicolae Ifrim, **Schiță monografică a comunei Secuieni**, Bacău, Ed. Moldavia, 2001, p. 7-9.

47. Livia Liliana Sibișteanu, **Alogeni în spațiul getic (sec. III î.e.n.-II e.n.). Credințe și culte religioase**, Bacău, Editura Conexiuni, 2000, în *Zargidava*, I, Bacău, 2002, p. 155-156.

48. Doina Ciobanu, **Exploatarea sării în perioada marilor migrații (sec. I-XII e.n.) în spațiul carpato-dunărean**, Biblioteca Mousaios, 3, Buzău, Editura Alpha, 2002, în *Zargidava*, III, Bacău, 2004, p. 149-152.

49. D. Protase, **Obreja. Așezarea și cimitirul daco-roman, secolele II-IV. Dovezi ale continuității în Dacia**, Cluj-Napoca, Editura Nereamia Napocae, 2002, în *Zargidava*, III, Bacău, 2004, p. 153-158.

50. D. Protase, **Țaga. Două așezări din perioada finală a etnogenezei românilor (sec. IV-VI și sec. VII-VIII)**, Cluj-Napoca, 2003, 110 p., în *Carpica*, XXXII, 2003, p. 249-250.

51. D. Protase, **Orizonturi daco-romane**, vol. II, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2005, în *Zargidava*, V, Bacău, 2006, p. 246-248.

52. Vasile Marinoiu, **Romanitatea în nordul Olteniei**, Craiova, Editura Rhabon, 2004, în *Zargidava*, V, Bacău, 2006, p. 249-251.

53. Prefață la monografia: Pavel Coroi, **Drumul plopilor. Mărturii despre o veche și mare așezare – Budești-Neamț**, Bacău, 2006, p. 6-8.

54. Prefață la monografia: Alin Popa, **Din istoria orașului Bacău (1900 – 1930)**, Iași, Editura Pim, 2008, p. 9-12.

55. Sever Dumitrașcu, Florin Sfrengu, **Constantin Daicoviciu: o biografie**, Oradea, 2008, 144 p., în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 283-285.

56. V. Ursachi, **Episcopia Romanului. Cercetări arheologice**, Roman, Editura Filocalia, 2008, 250 p., în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 295-297.

57. Nicolae Ursulescu, **Ecouri în epocă ale monografiei lui Hubert Schmidt**, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009, 166 p., în *Carpica*, XXXVIII, 2009, p. 425-427.

58. Marin Rotaru, **Antichitățile Elanului**, Bârlad, Editura Sfera, 2009, 318 p., în *Carpica*, XXXIX, 2010, p. 347-348.

59. Alis Niculică, **Din istoria vieții culturale a Bucovinei: teatrul și muzica (1775-1940)**, București, Casa Editorială Floare Albastră, 2009, 344 p. + 34 planșe, în *Carpica*, XXXIX, 2010, p. 363-364.

60. D. Protase, **Orizonturi daco-romane**, vol. III, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2011, 399 p., în *Carpica*, XL, Bacău, 2011, p. 344-345.

61. Dan Gh. Teodor, **Așezarea medievală timpurie de la Suceava – Șipot**, Iași, Casa Editorială Demiurg Plus, 2013, 89 p. text + 60 p. ilustrații, în *Zargidava*, XIII, 2014, p. 262-266.

62. Ștefan Olteanu, **Relațiile româno – sârbe în secolele VI – XVI**, București, Editura Academiei Române, 2013, 136 p. + 14 planșe, în *Zargidava*, XIV, 2015, p. 268-270.

63. Sergiu Mustăță, **Moneda bizantină în regiunile carpato-nistrene în secolele VI-X**, Chișinău, Editura Arc, 2014, 300 p., în *Zargidava*, XIV, 2015, p. 265-267.

64. Prefață la monografia: Comandor dr. Vasile Florea, **Comuna Odobești – izvor de**

torie, tradiții și valori culturale, Bacău, Editura Vicovia, 2015, p. 7-10.

5. Dan Gh. Teodor, **Dodești – Vaslui. O așezare din epoca migrațiilor**, Iași, Editura Emiurg, 2015, 158 p., în *Zargidava*, XV, 2016, p. 306-312.

6. Nicolae Dăscălescu, **Generalul Nicolae Dăscălescu: sacrificiu, glorie și supliciu**, Iucurești, Editura Militară, 2014, 384 p., în *Zargidava*, XV, 2016, p. 320-324.

7. Prefață la monografia: Vasile Jenică Apostol și colaboratorii, **Bârsănești. Cronica unei așezări străvechi**, Onești, Editura Magic Print, 2016, p. 7-9.

IV. Articole în reviste de cultură, almanahuri și presa cotidiană (listă selectivă); interviuri

Epoca feudalismului timpuriu pe teritoriul regiunii Bacău, în *Ateneu*, Anul 2, nr. 1, ianuarie 1965, p. 15 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor).

Istoria patriei în revista *Convorbiri literare*, în *Ateneu*, Anul 4, nr. 3, martie 1967, p. 9.

Moldova în epoca formării poporului român, în *Ateneu*, Anul 7, nr. 6, iunie 1970, p. 12, 15.

Formarea poporului român în lumina ultimelor rezultate ale cercetărilor rheologice, în *Ateneu*, Anul 9, nr. 2, februarie 1972, p. 12.

Cercetarea arheologică la Muzeul de Istorie din Bacău, în *Ateneu*, Anul 11, nr. 8, august 1974, p. 10.

Un sat din epoca formării poporului român, în *Ateneu*, Anul 12, nr. 122, 1975, p. 6.

Contribuții la cunoașterea epocii de formare a poporului român, în *Ateneu*, Anul 3, nr. 125, 1976, p. 13.

Bacăul în acte și documente (I), în *Ateneu*, anul 13, nr. 127, 1976, p. 4; idem (II), în *Ateneu*, nr. 128, 1976, p. 13; idem (III), în *Ateneu*, Anul 14, nr. 129, 1977, p. 13; idem (IV), în *Ateneu*, anul 14, nr. 130, 1977, p. 13; idem (V), în *Ateneu*, Anul 14, nr. 131, 1977, p. 13; idem (VI), în *Ateneu*, Anul 14, nr. 132, 1977, p. 14; idem (VII), în *Ateneu*, Anul 15, nr. 133, 1978, p. 14; idem (VIII), în *Ateneu*, Anul 15, nr. 134, 1978, p. 14; idem (IX), în *Ateneu*, Anul 15, nr. 135, 1978, p. 4; idem (X), în *Ateneu*, Anul 15, nr. 136, 1978, p. 14; idem (XI), în *Ateneu*, Anul 16, nr. 137, 1979, p. 13; idem (XII), Anul 16, nr. 138, 1979, p. 13; idem (XIII), în *Ateneu*, Anul 16, nr. 139, 1979, p. 14; idem (XIV), în *Ateneu*, Anul 16, nr. 140, 1979, p. 13; idem (XV), în *Ateneu*, Anul 17, nr. 141, 1980, p. 14.

Tezaurul de vase romane de la Muncelul de Sus, în *Ateneu*, Anul 15, nr. 136, 1978, p. 8.

Decebal regele-erou al geto-dacilor, în *Steagul Roșu*, Bacău, din 8 aprilie 1978, p. 7.

1. Romanitatea românilor, în *Steagul Roșu*, Bacău, din 16 septembrie 1978, p. 6.

2. Expoziția „I Dacii. Mostra della civiltà daco-getica in epoca clasica” – un eveniment cultural și științific deosebit la Roma (interviu acordat doamnei Măndica Mardare), în *Ateneu*, Anul 17, nr. 141, 1980, p. 3.

3. Continuitatea și cercetarea arheologică microzonală, în *Ateneu*, Anul 19, nr. 151, 1982, p. 11.

4. Autohtonie și romanitate, în *Ateneu*, Anul 19, nr. 156, 1982, p. 2-3.

5. „Getica” – reeditarea unei lucrări fundamentale a istoriografiei românești (cu rilejul apariției în 1982, la Editura Meridiane, a ediției îngrijite de Radu Florescu), în *Scinteia*, nr. 12677, din 27 mai 1983, p. 4.

16. Al. Zub – medalion (cu prilejul acordării Premiului „Vasile Pârvan” al Revistei *Ateneu* pe 1984, „pentru activitate în domeniul istoriei patriei și valorificării moștenii culturale”), în *Ateneu*, Anul 21,, nr. 12 (181), decembrie 1984, p. 7.
17. Vasile Pârvan, în *Almanahul Ateneu*, Bacău, 1986, p. 20-21.
18. Cel mai mare tezaur de monede romane din Moldova, în *Almanahul Ateneu* Bacău, 1986, p. 33-34.
19. Decebal – marele rege al geto-dacilor, în *Ateneu*, Anul 24, nr. 213, 1987, p. 6.
20. 1900 de ani de la urcarea lui Decebal pe tronul statului dac, în *Almanahul Ateneu* Bacău, 1987, p. 16-18.
21. Cel mai vechi atestat de limbă română, în *Almanahul Ateneu*, Bacău, 1987, p. 16-18.
22. Etnogeneza și continuitatea românilor, în *Ateneu*, Anul 25, nr. 223, 1988, p. 3 și 6.
23. La început a fost... arheologia, în *Almanahul Ateneu*, Bacău, 1988, p. 213-215.
24. Columna lui Traian – după 1875 de ani, în *Almanahul Ateneu*, Bacău, 1988, p. 169-172.
25. Simpozionul Național de Tracologie (prezentarea celui de al XII-lea Simpozion Național de Tracologie-Tulcea, 28 sept.-1 oct. 1989), în *Ateneu*, Anul 26, nr. 24 decembrie 1989, p. 5.
26. Aproape invulnerabilul Ahile în pământ traco-getic, în *Almanahul Ateneu*, Bacău 1989, p. 56-58.
27. Nero – un cântăreț pe tronul Romei, în *Magazin T*, Bacău, nr. 3, 1990, p. 2.
28. Iulian Antonescu (1932-1991), în *Ateneu*, Anul 28, nr. 2, februarie, 1991, p. 2.
29. Vasile Pârvan – permanență a spiritualității românești, în *Cugetul – revistă a istorie și științe umaniste*, 4, 1992, Chișinău, p. 28-33.
30. A.D. Xenopol după 75 de ani, în *Sinteze – literar-critice-sociale*, Bacău, nr. 189, din 17 martie 1995, p. 8.
31. Manualele de istorie în liceu (I), în *Monitorul de Bacău*, nr. 12, din 6 noiembrie 1995, p. 6; idem (II), în *Monitorul de Bacău*, nr. 13, din 7 noiembrie 1995, p. 6; idem (III) în *Monitorul de Bacău*, nr. 14, din 8 noiembrie 1995, p. 6; idem (IV), în *Monitorul de Bacău*, nr. 15, din 9 noiembrie 1995, p. 6; idem (V), în *Monitorul de Bacău*, nr. 16, din 1 noiembrie 1995, p. 6.
32. Despre începuturile creștinismului (pe marginea Sesiunii științifice Pontica '95, c tema De la credințele politeiste la monoteismul creștin în spațiul Dunării de Jos), în *Monitorul de Bacău*, nr. 26, din 21 noiembrie 1995, p. 6.
33. Primele comunități creștine din Moldova, în *Monitorul de Bacău*, nr. 32, din 2 noiembrie 1995, p. 6.
34. Regi daci de după Decebal, în *Monitorul de Bacău*, nr. 45, din 12 decembrie 1995, p. 6.
35. Arhivele și arheologia, în *Monitorul de Bacău*, nr. 52, din 19 decembrie 1995, p. 6.
36. (I. Mitrea – Interviu) în vol. Sever Dumitrașcu, *Arheologia română la sfârșit început de mileniu*, Oradea, Editura Universității din Oradea, 1995, p. 372-376.
37. Problema continuității (D. Protase, la împlinirea a 70 de ani de viață), în *Monitorul de Bacău*, nr. 4, marți, 30 ianuarie 1996, p. 6.
38. Lingvistica și continuitatea românilor, în *Monitorul de Bacău*, nr. 53, marți, martie, 1996, p. 6.
39. Basarabia, străvechi pământ românesc, în *Monitorul de Bacău*, nr. 129, din 2 martie, 1996, p. 6.
40. Din nou despre „Decebalus per Scorilo”, în *Monitorul de Bacău*, nr. 141, din

- ilie, 1996, p. 6.
- De când începe istoria românilor? (I), *Monitorul de Bacău*, nr. 148, din 16 aprilie, 1996, p. 6A; idem (II), în *Monitorul de Bacău*, nr. 149, din 17 aprilie, 1996, p. 6A.
- Revistele muzeelor azi, în *Monitorul de Bacău*, nr. 154, din 23 aprilie, 1996, p. 6.
- Eterna fascinație a lumii grecești (prezentarea lucrării *Istoria grecilor*, de Indro Montanelli, București, Editura Artemis, 1996), în *Monitorul de Bacău*, nr. 178, din 2 mai, 1996, p. 6A.
- Bilanț în arheologia românească (cu prilejul cele de-a XXX-a Sesiuni naționale de poarte arheologice – campania 1995), în *Monitorul de Bacău*, nr. 172, din 14 mai, 1996, p. 6A.
- La orizont, noul „Tratat de Istoria Românilor”, în *Monitorul de Bacău*, nr. 207, din 12 iunie, 1996, p. 6A.
- O premieră muzeologică, în *Deșteptarea*, nr. 198, din 6 decembrie 1996, p. 8.
- Nevoia de monografii istorice, în *Sinteze – literar-critice-sociale*, în *Deșteptarea*, nr. 207, din 31 ianuarie 1997, p. 7.
- Etnogeneza românilor nu mai este „o enigmă și un miracol istoric” (interviu acordat de I. Mitrea domnului prof. Gh. Dumitroaia), în *Ateneu*, Anul 34, nr. 3 (330), Bacău, martie 1997, p. 8.
- Arheologia încotro?, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, în *Deșteptarea*, nr. 226, din 10 iunie 1997, p. 7.
- Noi lumini asupra „mileniului întunecat”, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, în *Deșteptarea*, nr. 230, din 18 iulie 1997, p. 7.
- Când s-a încheiat etnogeneza românilor?, în *Buletin științific*, editat de Colegiul Ferdinand I” Bacău, I, Bacău, 1997, p. 11-16.
- Istoriografia românească între 1989-1994 (Bibliografia istorică a României, vol. VIII), în *Sinteze – literare-critice-sociale*, în *Deșteptarea*, nr. 263, din 20 martie 1998, p. 7.
- Pericolul „bulgarizării” în arheologia românească, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, în *Deșteptarea*, nr. 274, din 5 iunie 1998, p. 7.
- In Memoriam Traian Cantemir. Un om de mare noblețe, *Sinteze – literare-critice-sociale*, anul IX, nr. 32 (284), Bacău, 14 august 1998, p. 9.
- Mai este actual recursul la istorie? (interviu acordat ziaristului Mihai Buznea), în *Imparțial*, săptămânal, Bacău, Anul I, nr. 12 (20-26 mai 1999), p. 23.
- Recursul la istorie. Conținutul manualelor școlare (interviu acordat ziaristului Mihai Buznea), în *Imparțial*, săptămânal, Bacău, Anul I, nr. 13 (27 mai-2 iunie 1999), p. 19.
- Prima reprezentare a chipului lui Hristos din lumea satului românesc, în *Buletin științific*, *SIRAR – Filiala Bacău*, nr. 3, Bacău, 2001, p. 11-14.
- Aniversare 70. Iulian Antonescu, în *Ateneu*, Anul 39, nr. 6 (393), iunie 2002, p. 10-11.
- Iulian Antonescu – istoric al lumii romane, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 3 (13), martie 2002, p. 10.
- „Vasile Pârvan s-a dovedit un autentic spirit european și nu poate fi ascuns în afturi prăfuite”, interviu cu Prof.dr. Ioan Mitrea, consemnat de Ioan Enache și Viorel Iavin, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 9-10 (19-20) septembrie-octombrie 2002, p. 3-5.
- Vladimir Hanga – un ferdinandist de excepție, autentic model pentru generațiile de elevi de azi și de mâine, în *Anuarul Colegiului Național „Ferdinand I” Bacău*, serie

nouă, IV, 2005, p. 106-110 (în colaborare cu Ioana Mitrea).

62. **De la demitizarea lui Ștefan cel Mare la intoxicarea cititorului**, în *Zargidava*, Bacău, 2005, p. 51-58.

63. **Considerații privind valoarea tradiției și nevoia înnoirii în educația și dezvoltarea rurală**, în *Zargidava*, IV, Bacău, 2005, p. 193-196.

64. **Sesiunea de comunicări științifice „Arheologia mileniului I p.Chr.”**, organizată de Muzeul de Istorie și Arheologie Prahova (ediția I – 2002, a II-a – 2003, ediția a III-a – 2004, ediția a IV-a – 2005), în *Zargidava*, IV, 2005, p. 225-230.

65. **Prof.univ.dr. Dumitru Protase în dialog cu Ioan Mitrea**, interviu, în *Zargidava*, Bacău, 2006, p. 39-49. Într-o formă prescurtată interviul a apărut și în *Ateneu*, Anul 43, nr. 2 (438), februarie 2006, p. 3.

66. **Școala românească în derivă**, în *Ateneu*, Anul 43, nr. 3 (439), martie 2006, p. 12.

67. **Acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița în dialog cu Ioan Mitrea**, interviu, în *Ateneu*, Anul 43, nr. 5 (441), mai 2006, p. 12-13.

68. **V. Pârvan inițiatorul modernizării în arheologia românească**, în *Ateneu*, Anul 43 (serie nouă), nr. 11-12 (447-448), noiembrie-decembrie, 2006, p. 24.

69. **Muzeul Civilizației Cucuteni – un unicat, la standarde europene, în muzeistică românească**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, Anul XV, nr. 7-8 (26), decembrie 2006, p. 33.

70. **Un model socratic în istoriografia românească – Iulian Antonescu**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XV, nr. 3-4 (28), august 2007, p. 4-5.

71. **Iulian Antonescu – 75 de ani de la naștere. Un tenace constructor al culturii românești din a doua jumătate a secolului al XX-lea**, în *Ateneu – revistă de cultură*, anul 44, nr. 7 (455), iulie 2007, p. 12-13.

72. **V. Pârvan – 125 ani de la naștere**, în *Ateneu*, anul 44, septembrie 2007, p. 12 – 13.

73. **Daco-romanitatea și românitatea în opera lui Vasile Pârvan**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XV, nr. 5-6 (29) noiembrie 2007, p. 23-24.

74. **Civilizație și istorie multimilenară în regiunea de geneză a orașului Bacău**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVI, nr. 1-2 (30), aprilie 2008, p. 3-4.

75. **Prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor în dialog cu Ioan Mitrea**, interviu, în *Ateneu – revistă de cultură*, Anul 45, nr. 9 (469), septembrie 2008, p. 12-13.

76. **Savantul Ion Simionescu – primul băcăuan președinte al Academiei Române**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVI, nr. 3-4 (31), septembrie 2008, p. 12.

77. **Băcăuani - membrii ai Academiei Române**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVI, nr. 3-4 (31), septembrie 2008, p. 13-14.

78. **Prof.univ.dr. Victor Spinei în dialog cu Ioan Mitrea**, interviu, în *Ateneu – revistă de cultură*, anul 45, nr. 10 (470), octombrie 2008, p. 10-11.

79. **Centenarul nașterii marelui silvicultor Ion Popescu-Zeletin**, în *Buletin Științific*, V editat de SIRAR – Filiala Bacău, Editura Magic Print, Onești, 2008, p. 92-97.

80. **O excelentă monografie cu valoare științifică deosebită**, în *Cronica Românilor. Buletin Oficial al Episcopiei Românilor*, anul II (IX), nr. 1-2, ianuarie-februarie 2009, p. 33.

1. **In Memoriam Alexandru Artimon**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVII, nr. 1-2 (32), iunie 2009, p. 31.
2. **Istoricul Al. Zub – un reper moral și profesional**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVII, nr. 3-4 (33), noiembrie 2009, p. 27.
3. **Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 95 de ani**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVIII, nr. 1-2 (34), aprilie 2010, p. 24.
4. **Răzvan Theodorescu-un boier al spiritului**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVIII, nr. 3-4 (35), noiembrie 2010, p. 20-21.
5. **Lumini în arheologia basarabeană privind „mileniul întunecat”**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XIX, nr. 1-2 (36), aprilie 2011, p. 16.
6. **Centenar. Spiru Haret – om de știință și părintele învățământului modern**, în *Ateneu*, anul 49, noiembrie – decembrie, 2012, p. 16.
7. **Columna lui Traian – monument de artă și izvor istoric**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu”*, Bacău, anul XXI, nr. 1-2 (40), aprilie 2013, p. 20-21.
8. **Iulian Antonescu – fondatorul muzeelor băcăuane**, în *Museum, Supliment la Vitraliu*, anul XXI, nr. 1-2 (40), aprilie 2013, p. 1.
9. **Despre un itinerar arheologic basarabean** (Ioan Mitrea interviu cu Constantin Călin, în volumul *Constantin Călin, Cărțile din ziar, I. Interviurile*), Bacău, Editura Label, 2013, p. 655-657.
10. **O nouă monografie a Bacăului**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu”*, Bacău, anul XXII, nr. 1-2, (42), iunie, 2014, p. 63-65.
11. **100 de ani de la nașterea marelui arheolog Mircea Petrescu-Dîmbovița**, în *Museum*, nr. 5-6, Bacău, 2015, p. 58.
12. **In memoriam – Iulian Antonescu. 25 de ani de la moartea unui mare om de cultură**, în *Deșteptarea*, Bacău, nr. 7544, joi 21 ianuarie 2016, p. 8.
13. **În amintirea lui Iulian Antonescu**, în *Ateneu*, anul 53, ianuarie 2016, p. 13.
14. **Generalul Nicolae Dăscălescu – mare comandant de oști și un nedreptățit al istoriei**, în *Bacăul eroic*, nr. 11, anul VI, Bacău, 2016, p. 51-53.
15. **Iulian Antonescu și muzeele băcăuane**, în *Museum*, nr. 7-8, Bacău, 2016, p. 37-40.
16. **Iulian Antonescu și dreptul la neuitare**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu”*, Bacău, anul XXIV, nr. 45, octombrie, 2016, p. 146-149.

***Mai sus au fost reținute, cu precădere, articolele de popularizare privind istoria străveche, veche și medievală; interviuri etc. Alte câteva zeci de articole se referă la evenimente în istoria modernă și contemporană, precum revoluția din 1848, unirea din 1859, cucerirea independenței, Mare Unire din 1918 etc. La cele scrise, mai sus, se adaugă câteva sute de conferințe pe teme de arheologie și istorie, precum și câteva zeci de emisiuni la radio și tv.

V. Referințe (despre principalele cărți și autor)

A. Tezaurul de la Măgura:

1. I. Winkler, în *Cercetări numismatice*, 3, 1980, p. 236-237.
2. G. Hochstrasser, în *Geldgeschichtliche Nachrichten*, Frankfurt am Main, 15, 1980, p. 286.

B. Bacău – reședință voievodală:

1. Cătălin Hriban, în *Historia Urbana*, Tom. V, 1997, nr. 1, p. 149-150.
2. Corneliu Stoica, în *Carpica*, XXVI/2, 1997, p. 185-187.
3. Viorel Cruceanu, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, XV-XX, 1993-1998, II, p. 393-395.
4. Iuliana Ciobanu, în *Analele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”*, Seria Istorie, nr. 2, 1998, p. 244-245.
5. Anton Coșa, în *Arheologia Moldovei*, XX, 1999, p. 238.

C. Așezarea din secolele VI-IX de la Izvoare Bahna. Realități arheologice și concluzii istorice:

1. Dan Gh. Teodor, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Supliment în *Deșteptarea*, Bacău, Anul IX, nr. 51 (303), miercuri, 23 decembrie 1998; idem, în *Ateneu*, Anul 30, martie 1999, p. 5.
2. Liliana Trofin, în *Analele Universității Creștine „D. Cantemir”*, Seria Istorie, nr. 2/1998, p. 339-340.
3. Florin Sfrengu, în *Analele Universității din Oradea, Istorie-Arheologie*, Tom VIII-IX, 1998-1999, p. 223-227.
4. Nelu Zugravu, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”*, Iași XXXVI, 1999, p. p. 227-228.
5. Lăcrămioara Elena Istina, în *Carpica*, XXVIII, 1999, p. 309-312.
6. Diana Pipoș, în *Opțiuni istoriografice. Buletinul Asociației tinerilor istorici ieșeni*, Iași, nr. 1, 2000, p. 177-178.
7. Eugen-Marius Constantinescu, în *Mousaios*, VI, 2001, p. 607-609.
8. Mugur Andronic, în *Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 491-492.
9. Dan Aparaschivei, în *Arheologia Moldovei*, XXII (1999), București, 2002, p. 297-299.

D. Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor. Așezarea de la Davideni din secolele V-VIII:

1. Dan Gh. Teodor, în *Ateneu*, Anul 38, nr. 3 (378), 2001, p. 9.
2. Elena Ciubotaru, în *Acțiunea, săptămânal independent, de atitudine și informații*, Piatra Neamț, nr. 659 (15-21 martie), 2001, p. 2.
3. Relu Leoveanu, în *Viața băcăuană, săptămânal*, nr. 259 (31.III-6.IV), 2001, p. 5.
4. Constantin Prangati, în *Telegraful*, nr. 562 (26.IV-2.V), 2001, p. 5.
5. Marcel Drăgotescu, în *Asachi – revistă de cultură*, Piatra Neamț, nr. 147, mai, 2001, p. 8.
6. Constantin Călin, în *Monitorul de Bacău*, nr. 209, 10 septembrie 2001, p. 2B.
7. Florin Sfrengu, în *Analele Universității din Oradea. Istorie-Arheologie*, X (2000-2001), p. 207-211.

Daniel Flaut, în *Pontica*, XXXIII-XXXIV, 2000-2001, p. 681-684.

Ștefan Olteanu, în *Zargidava*, I, 2002, p. 157-158; idem, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.

Florin Curta, în *Archaeologia Bulgarica*, VI, 2002, 2, Sofia, p. 87-97.

Dan Gh. Teodor, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.

D. Protase, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.

Gh. Dumitroaia, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16.

Pavel Petrea, în *Arheologia Moldovei*, XXVII (2004), București, 2005, p. 342-343.

Constantin Călin, *Lecția de răbdare*, în vol., *Cărțile din ziar*, III, Bacău, Ed. Babel, 2015, p. 391-393.

E. În descendența lui Pârvan

Liliana Trofin, în *Zargidava*, XII, 2013, p. 280-283.

Marina-Mihaela Bărbieru, în *Carpica*, XLII, 2013, p. 567-570.

Florin-Viorel Vasilică, în *Arheologia Moldovei*, XXXVIII, 2015, p. 317-318.

F. Din arheologia și istoria Moldovei în primul mileniu creștin

Vasile Diaconu, în *Zargidava*, XII, 2013, p. 277-279.

Liliana Trofin, în *Zargidava*, XIII, 2014, p. 267-269.

G. Așezarea medievală timpurie de la Ștefan cel Mare-Gutinaș, județul Bacău

Lăcrămioara-Elena Istina, în *Zargidava*, 2015, p. 262-264.

Ioan Vasiliu, în *Zargidava*, XV, 2016, p. 313-315.

Ion Moraru, *O carte ce îmbogățește cercetarea mărturiilor istoriei pe Valea Trotușului*, 8.03.2016, disponibil pe www.Oneștiexpres.ro/o-carte-ce-îmbogățește-cercetarea-mărturiilor-istoriei-pe-valea-trotușului.html.

Dan Gh. Teodor, în *Acta Musei Tutovensius, Istorie veche și arheologie*, XII₂, 2016, p. 58-259.

H. Referințe despre autor

Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion, în *Anuarul Liceului „George Bacovia” Bacău*, serie nouă, I, Bacău, 1992, p. 27.

Ioan Mitrea – interviu luat de Sever Dumitrașcu, în volumul *Arheologia română sfârșită și început de mileniu*, Oradea, 1995, p. 372-376.

Viorel Cruceanu, *Un om al cetății (Ioan Mitrea la 60 de ani)*, în *Sinteze – literare-ritice-sociale*, Bacău, Anul VIII, nr. 93 (216), din 4 aprilie 1997, p. 7.

Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion, în *Anuarul Colegiului Național „Ferdinand I” Bacău*, serie nouă, III, 1997, p. 45.

Prof.dr. Ioan Mitrea, în C. Prangati, *Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț*, Piatra Neamț, Editura Crigarux, 1999, p. 164-165.

Prof.dr. Ioan Mitrea 65: „Arheologii au încă mari datorii față de istoriografia

- românească” – interviu consemnat de dr. V. Sporici, în *Ateneu*, Anul 39, nr. 3 (39 martie, 2002, p. 3.
7. Viorel Cruceanu, **Profesorul Ioan Mitrea la a 65-a aniversare**, în *Zargidava*, Bacău, 2002, p. 165-182.
8. **Ioan Mitrea – medalion**, în revista *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Anul nr. 1 (23), ianuarie 2003, p. 16. (Cu prilejul acordării Premiului pentru istorie pe 2002, revistei *Cartea*).
9. **Prof.dr. Ioan Mitrea**, laureat al Premiului Academiei Române – interviu consemnat de dr. V. Sporici, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie, 2004, p. 3.
10. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în *Anuarul Colegiului Național „Ferdinand I” Bacău*, 2005, p. 51-52.
11. Vilică Munteanu, **Ioan Mitrea – medalion**, în *Enciclopedia Județului Bacău*, Bacău, Editura Agora, 2007, p. 298.
12. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în vol. **Personalități, instituții și societăți în relație cu istoria și retrologia agrară a județului Bacău**, Onești, Editura Magic Print, 2007, p. 39-42.
13. Dimitrie-Ovidiu Boldur, **Profesorul dr. Ioan Mitrea la 70 de ani**, în *Zargidava*, V, 2007, p. 5-30.
14. **Ioan Mitrea – 70. Interviu acordat gazetarului Cornel Galben**, în *Ateneu*, anul 44, nr. 3 (451), martie 2007, p. 3.
15. Eugen Verman, **Personalități băcăuane. Un om al cetății (Ioan Mitrea)**, în *Ziarul de Bacău*, vineri, 13 aprilie 2007, p. 6. Text reluat în vol. Eugen Verman, *Liliacul albastru*, Zborul numărul 3, Bacău, Editura Corgal Press, 2007, p. 48-50.
16. Cornel Galben, **Personalități băcăuane – Ioan Mitrea**, în *Ateneu*, anul 44, nr. 3 (452), aprilie 2007, p. 14.
17. Lăcrămioara Elena Istina, **Ioan Mitrea – arheolog și profesor al meleagurilor băcăuane**, în *Carpica*, XXXVI, 2007, p. 234-253.
18. Gh. Dumitroaia, **Dr. Ioan Mitrea la 70 de ani!**, în *Memoria Antiquitatis*, XXIV, 2007, p. 7-16.
19. Silviu Sanie, **Ioan Mitrea, membru de onoare al Institutului de Arheologie din Iași**, în *Arheologia Moldovei*, XXX-2007, București, 2008, p. 461-463.
20. Dan Gh. Teodor, **Ioan Mitrea: repere ale activității științifice**, în *Arheologia Moldovei*, XXX-2007, București, 2008, p. 463-465.
21. Vilică Munteanu, **Ioan Mitrea – medalion**, în *Enciclopedia Județului Bacău*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Agora, Bacău, 2008, p. 532.
22. Lăcrămioara Elena Istina, **Prof. dr. Ioan Mitrea la 70 de ani**, în *Zargidava*, VI, 2008, p. 271-277.
23. Livia Liliana Sibișteanu, **O lecție cu Ioan Mitrea**, în *Vitralliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu” Bacău*, anul XVI, nr. 1-2 (30), aprilie 2008, p. 30-31, *idem*, în *Zargidava*, VIII, Bacău, 2009, p. 277-282.
24. Sever Dumitrașcu, **„Sinuciderea” Europei. Destine și idealuri românești**, Oradea, Editura Europrint, 2010 (medalion Ioan Mitrea, p. 66-67).
25. Cornel Galben, **Personalități băcăuane**, IV, Bacău, Ed. Corgal Press, 2010 (medalion Ioan Mitrea istoric, p. 128-133).
26. Dimitrie-Ovidiu Boldur, **In Honorem unui slujitor al muzei Clio. Profesorul doct**

Ioan Mitrea la 75 de ani, *Zargidava*, XI, 2012, p. 7-38.

Dan Gh. Teodor, **Prof. Ioan Mitrea la 75 de ani**, *Arheologia Moldovei*, XXXV, 12, p. 381-385.

Livia Liliana Sibișteanu, **Profesorul dr. Ioan Mitrea la 75 de ani**, în *Carpica*, XLI, 12, p. 29-54.

Dimitrie-Ovidiu Boldur, **O viață dedicată muzei Clio**, în *Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural Internațional „George Apostu”*, Bacău, anul XX, nr. 1-2 (38), aprilie 12, p. 50.

Ioan Mitrea, medalion în volumul Constantin Tomșa, **Un dicționar al literaturii din județul Neamț de la copiiști la suprarealiști (secolul al XV-lea – 2012)**, Piatra Neamț, Editura Crigarux et Cetatea Doamnei, 2014, p. 292-293.

Constantin Călin, **Lecția de răbdare**, în volumul **Cărțile din ziar, III**, Bacău, Editura Bel, 2015, p. 391-393.